

A painting of a forest stream. The water is dark and flows over a bed of smooth, light-colored rocks. The banks are covered in fallen autumn leaves in shades of yellow, orange, and brown. Bare tree branches are visible in the background, and the overall atmosphere is soft and somewhat misty.

DE STER

Februari 1981 · 81ste jaargang · Nummer 2

GM
12
5537D4
v.81
1981

DE STER

Uitgave van De Kerk
van Jezus Christus van de
Heiligen der Laatste Dagen

Februari 1981
81ste jaargang
Nummer 2

Eerste Presidium: Spencer W. Kimball, N. Eldon Tanner, Marion G. Romney.

Raad der Twaalf: Ezra Taft Benson, Mark E. Petersen, Le Grand Richards, Howard W. Hunter, Gordon B. Hinckley, Thomas S. Monson, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton, Bruce R. McConkie, L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust.

Adviseurs: M. Russell Ballard, Rex D. Pinegar, Charles Didier, George P. Lee, F. Enzo Busche.

Redactie kerkelijke tijdschriften: Larry Hiller, hoofdredacteur; Carol Moses, redactrice; Heidi Holfeltz, redactrice; Roger Gylling, redacteur.

Redactie De Ster: Henri J. A. Tenthof van Noorden, Kerkelijk Vertaalbureau, Mauritsstraat 100, 3583 HW Utrecht.

Inhoudsopgave

De tiend. <i>Marion G. Romney</i>	1
Ik heb een vraag. <i>Roy W. Doxey</i>	5
Twist wegdoen. <i>A. LaVar Thornock</i>	8
Istanboel en Rexburg – Het zendingsveld van Jacob Spori. <i>Denton Y. Brewerton</i>	11
Mischa Markow – Zending in de Balkan. <i>William Hale Kahr</i>	15
Grootvader: Dienstbetoon en belangrijke roepingen. <i>Kathleen Lubeck</i>	21
Korte pauze voor een zending. <i>Rosemary Peck</i>	22
Huilen met een clown. <i>Anya C. Bateman</i>	28

Kinderster

Mieren in een stopfles	1
Welke weg moet ik nemen? <i>Rex C. Reeve</i>	2
De ruil. <i>Claudia Remington</i>	4
Voor de grap	8

Jaarabonnement:

Fl. 21,60 storten op Citibank Amsterdam, rekeningnummer 266041434,

De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

Bf. 330 storten op Citibank Antwerpen, rekeningnummer 570-0157-600-33,

De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

USA en Canada (niet per luchtpost): \$ 10.00.

© 1981 by the Corporation of the President of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.
All rights reserved.

Verlag Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage, Porthstraße 5-7,
D-6000 Frankfurt am Main 50.

DE TIEND

President Marion G. Romney
Tweede raadgever in het Eerste Presidium

Mijn welgemeende raad voor allen die deze boodschap ontvangen is: betaal uw tiend en wees gezegend. De tiend is geen vrijwillig offer; het is een schuld waarvan het betalen grote zegeningen met zich brengt.

In afdeling 104 van de Leer en Verbonden geeft de Heer enkele redenen aan waarom tiend moet worden betaald.

Hij zegt: „Want het is raadzaam, dat Ik, de Here, een ieder verantwoordelijk stelde als rentmeester over de aardse zegeningen, die Ik voor Mijn schepselen heb geschapen en voorbereid” (LV 104:13).

Want, vervolgt Hij:

„Ik, de Here, heb de hemelen gespannen, en de aarde gebouwd, en het is waarlijk Mijner handen werk; en al hetgeen er in is, is het Mijne.

En het is Mijn voornemen voor Mijn

heiligen te zorgen, want alle dingen zijn van Mij.

Doch het moet noodzakelijk op Mijn eigen wijze worden gedaan; en ziet, dit is de wijze, waarop Ik, de Here, heb besloten in de behoeften Mijner heiligen te voorzien, opdat de armen zullen worden verhoogd, doordat de rijken nederig zullen zijn.

Want de aarde is vol, en er is genoeg en overvloedig; ja, Ik heb alles bereid, en heb de mensenkinderen toegestaan naar eigen willen te handelen.

Daarom, indien iemand van de overvloed zal nemen, die Ik heb bereid, en niet, overeenkomstig de wet van Mijn evangelie, van zijn deel aan de armen en behoeftigen geeft, zal hij met de goddelozen zijn ogen in de hel opslaan, en zich in kwelling bevinden” (LV 104:14-18).

Toen ik iets begon te begrijpen van de ware betekenis van deze uitspraak, besloot ik een volle tiend te betalen.

De wet van tienden

In de dagen dat afdeling 104 werd gegeven, stonden de heiligen onder het gebod een deel van hun goederen af te staan voor de armen en nooddriftigen - geen tiend, maar volgens de wet van toewijding.

Vier jaar later, in 1838, gaf de Heer de wet van tienden. Onderdehand verkeerde de kerk in ernstige financiële moeilijkheden daar zij geen wet voor inkomsten had. Het was onder deze omstandigheden dat er een antwoord werd gegeven op de smeekbede van de profeet Joseph Smith: „O Here, maak Uw dienstknechten bekend hoeveel Gij als tiende vereist van de eigendommen van Uw volk” (LV 119, opschrift).

De Heer antwoordde:

„Voorwaar, aldus zegt de Here: Ik eis, dat al hun overtollig eigendom aan de bisschop Mijner kerk in Zion worde overgedragen.

Voor het bouwen van Mijn huis, en voor het leggen van het fundament van Zion, en voor de priesterschap, en voor de schulden van het Presidentschap Mijner Kerk.

En dit zal de aanvang zijn van het vertienden van Mijn volk.

En hierna moeten allen, die aldus zijn vertiend, jaarlijks één tiende van al hun inkomsten betalen; en dit zal voor eeuwig een vaste wet voor hen zijn, voor

Mijn heilige priesterschap, zegt de Here”
(LV 119:1-4).

Een wettige verplichting aan de Heer

Uit deze tekst blijkt duidelijk dat tiend betalen een schuld is die iedereen aan de Heer heeft als pachtsom voor het gebruik van de dingen die de Heer heeft gemaakt en ons voor ons gebruik heeft gegeven. De Heer - aan wie wij een tiend verschuldigd zijn - verkeert in de positie van de voornaamste schuldeiser.

Indien er niet voldoende is om alle schuldeisers te betalen, moet Hij het eerst betaald worden. U schrikt misschien een beetje van deze uitspraak, maar het is waar. De andere schuldeisers hoeven

zich echter geen zorgen te maken, want de Heer zegent altijd de persoon die voldoende geloof heeft om zijn tiend te betalen, zodat zijn vermogen om andere schuldeisers te betalen er niet minder om wordt.

Ik beschouw het betalen van de tiend als een gezonde financiële investering. Tegen hen die hun tiend betalen heeft de Heer gezegd dat Hij „ . . . voor u de vensters van de hemel zal openen en zegen in overvloed over u uitgieten.

Dan zal Ik, u ten goede, de afvreter dreigen, opdat hij de vrucht van uw land niet verderve en opdat de wijnstok op het veld voor u niet zonder vrucht zij, zegt de Here. . .

En alle volken zullen u gelukkig prijzen, omdat gij een land van welbehagen zijt, zegt de Here der heerscharen” (Maleachi 3:10-12).

Dat deze belofte van materiële beloning universeel geldt blijkt uit het feit dat deze door de opgestane Heiland aan de Ne-

phieten werd onderwezen, en voorts uit het feit dat Hij de Nephieten opdroeg haar in hun kronieken op te tekenen opdat zij tot ons zou komen door middel van het Boek van Mormon (zie 3 Nephi 24:10-12).

Bescherming tegen verbranding

Tiendbetaling is ook een waardevolle brandverzekering. Bij monde van zijn profeten heeft de Heer ons verteld dat er bij zijn tweede komst een grote brand zal zijn. Maleachi verwijst ernaar in verband met zijn woorden over tienden en offeranden.

„Want zie, de dag komt, brandend als een oven! Dan zullen alle overmoedigen en allen die goddeloosheid bedrijven, zijn als stoppels, en de dag die komt, zal hen in brand steken - zegt de Here der heerscharen - welke hun wortel noch tak zal overlaten.

Maar voor u, die mijn naam vreest, zal de zon der gerechtigheid opgaan, en er zal genezing zijn onder haar vleugelen; gij zult uitgaan en springen als kalveren uit de stal” (Maleachi 4:1, 2).

Deze profetie werd door Jezus aangehaald voor de Nephieten (zie 3 Nephi 25:1, 2) en met een kleine variatie door Moroni voor Joseph Smith.

In september 1831 verwees de Heer in een openbaring nogmaals naar deze verbranding die met zijn tweede komst gepaard gaat:

„Ziet, tot aan de komst van de Zoon des Mensen wordt de tijd ‚heden’ genoemd, en voorwaar, het is een tijd van opoffering, en een tijd voor het heffen van tienden van Mijn volk; want hij, die tienden heeft gegeven, zal niet worden verbrand bij Zijn komst.

Want na het heden komt het verbranden . . . want voorwaar zeg Ik: Morgen zul-

len alle hoogmoedigen en zij, die goddeloosheid bedrijven, als stoppelen zijn; en Ik zal hen verbranden, want Ik ben de Here der heerscharen; en Ik zal niemand sparen, die in Babylon blijft.

Daarom, indien gij Mij gelooft, zult gij arbeiden, terwijl het heden wordt genoemd” (LV 64:23-25).

Dit houdt in dat u, als u dit gelooft, uw tiend zult betalen.

Ik weet uit ondervinding, en ik geef u mijn getuigenis, dat degeen die een eerlijke tiend betaalt een gevoel van vrede, troost en zekerheid ontvangt. Als er ooit een tijd mocht komen dat u niet weet hoeveel u schuldig bent, betaal dan wat meer. Het is beter meer te betalen dan nodig is dan onvoldoende te betalen.

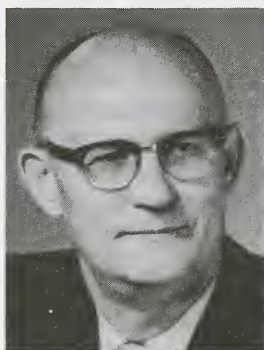
Een zegen

Welnu, moge de Heer u zegenen. Blijf trouw uw tiend betalen; blijf niet in gebreke. Wij leven om het *eeuwige leven* te verwerven. Wij zijn hier niet om alleen dit leven te leven; we zijn hier om ons voor te bereiden op het *eeuwige leven*. Als u ouder wordt en de tijd komt dat u de dingen van deze wereld niet meer nodig heeft, zal het heerlijk zijn een staat van dienst te hebben waarvan u zeker weet dat het u, samen met de rechtvaardigen van alle eeuwen, een plaats zal geven in de tegenwoordigheid van onze hemelse Vader. Dit kunt u verdienen door trouw elke dag, elk jaar, de wet van tienden en de andere vereisten van het evangelie van Jezus Christus in acht te nemen.

Ik geef u mijn zegen en bid dat God, onze hemelse Vader, ons allen in staat zal stellen zo te leven dat wij aan het doel van dit leven zullen beantwoorden en zullen terugkeren in zijn tegenwoordigheid. □

Ik heb een vraag

Vragen van algemeen evangeliebelang worden beantwoord als een leidraad, maar mogen niet beschouwd worden als officiële verklaringen t.a.v. het kerkelijk beleid.

Roy W. Doxey,
hoofd coördinatie leerplan van de kerk

Wij bidden tot de Vader en onze gebeden worden beantwoord door middel van de heilige Geest. Hoe kunnen wij dan meer naar de Heiland toe groeien?

Het is waar dat ons geboden is — door de Heiland — tot de eeuwige Vader te bidden, de Vader van onze geest in de naam van Jezus Christus, hoewel de Heiland de Nephieten toestond tot Hem te bidden, blijkbaar omdat Hij bij hen was. (Zie 3 Nephi 19:17-30.)

Het is ook waar dat de Heiland ons geboden heeft nader tot Hem te komen, Hem ijverig te zoeken, Hem te vinden. (Zie LV 88:63, 64.) Hij is onze Verzoener en een lid van de Godheid. Als zodanig heeft Hij met ieder van ons een zeer bijzondere band. Alle openbaringen sinds de verdrijving van onze eerste ouders uit de hof van Eden is gekomen door middel van Jezus Christus. Let er bijvoorbeeld op dat veel openbaringen in de Leer en Verbonden beginnen met vermaningen als „Neig uw oor en luister naar de stem van Hem, Die van alle eeuwigheid tot alle eeuwigheid is, de Grote IK BEN, ja, Jezus Christus” (LV 39:1). De naam „IK BEN”, onder dewelke Jezus Christus bekend was aan het oude Israël (Exodus 3:14), is een belangrijke aanwijzing dat de

Heiland ook de God van het Oude Testament was. In de Schriften van deze tijd wordt Hij ook geïdentificeerd als Jehova (LV 110:3), een naam waaronder Hij in vroegere tijden ook bekend stond.

Zonder zijn zoenoffer zouden onze geesten onderworpen zijn geworden aan de duivel, om evenals hij voor eeuwig ellendig en uitgesloten van Gods tegenwoordigheid te zijn. (Zie 2 Nephi 9:8, 9.) Daar alle dingen door middel van Christus worden gedaan, hoe kunnen wij nader tot Hem komen?

1. Door te leven zoals Hij. Hij heeft ons geboden volmaakt te zijn gelijk Hij en de Vader volmaakt zijn (zie 3 Nephi 12:48). Daar volmaaktheid het doel van alle heiligen der laatste dagen is, brengen onze dagelijkse inspanningen om onszelf te verbeteren door de geboden in acht te nemen ons dichterbij tot Hem. De Heer is goedertieren voor zijn kinderen door te openbaren dat als zij zullen *trachten* de geboden te onderhouden, Hij hen zal zegenen. (Zie LV 46:9.)

2. Door in de naam van Jezus Christus tot de Vader te bidden. Zonder oprecht gebed is het onmogelijk het evangelie na te leven. Dit wetende overreedt satan de mensen niet te bidden. (Zie 2 Nephi 32:8.) Zonder bidden is de kans in verleiding te komen zeker, met het gevolg dat de beloning verloren gaat. (Zie LV 61:39.) Ons is beloofd „... als over-

winnaar uit de strijd te voorschijn ...” te zullen komen (LV 10:5) indien wij altijd bidden. Kunnen wij, hoewel wij tot de Vader bidden, niet het gevoel hebben in de tegenwoordigheid te zijn van zowel de Vader als de Zoon, daar ons geboden wordt in Jezus’ naam te bidden? (Zie 3 Nephi 18:19; 20:31.) Zou deze „nabijheid” niet duidelijk blijken, daar beiden lid zijn van de Godheid?

3. Door de Schriften te bestuderen. Indien wij nader tot de Heiland willen komen moeten wij weten wat Hij van ons wil. Ons begrip van goed en kwaad zou ons, zonder het profijt van de Schriften van het pad naar zaligheid kunnen wegvoeren. Moet, bijvoorbeeld, degeen die onrecht is aangedaan het eerst naar verzoening streven? De menselijke natuur veronderstelt dikwijls dat de persoon die onrecht werd aangedaan behoort te wachten tot degeen die hem onrecht aandeed de eerste stap doet. Niet volgens de Heer. (Zie Matteüs 5:23, 24.)

De ervaring heeft geleerd dat in het algemeen degeen die de meeste kennis van de Schriften heeft het trouwst is.

4. Door de invloed van de heilige Geest te zoeken. Iedere heilige der laatste dagen heeft recht op het gezelschap van de Geest en dient naar die zegen te streven. De heilige Geest getuigt van de Vader en de Zoon en geeft ons inzicht omtrent hen. Heeft u de verheffende invloed van die Geest

gevoeld toen u bad en het gevoel kreeg dat het gebed werd verhoord en er een antwoord zou komen? Hoe dicht iemand tot de Heiland is wordt dikwijls gemanifesteerd door de heilige Geest.

5. Door de broeders te volgen. Gods gevolmachtigde dienstknechten ontvingen uitlegging van de Schriften, oplossingen voor hedendaagse problemen en een bevestiging van de leerstellingen van het evangelie die tot volmaaktheid voeren. Indien wij het geïnspireerde onderricht van de algemene autoriteiten van de kerk volgen, zullen wij een nauwere band krijgen met de „oorzaak van eeuwig heil” (Hebreeën 5:9) en vervolgens geleid worden naar ons uiteindelijke doel, namelijk verhoging met Hem. Als iemand een discipel van Jezus Christus is, komt er een band met Hem die tot nabijheid voert. Indien wij echter de raad van de broeders afwijzen of zelfs niet kennen, vermindert de Geest des Heren in ons leven. Afwijzing brengt afval en verlies van de heilige Geest met zich mee, terwijl trachten zich te houden aan de raad van de broeders bevestiging van de Geest met de daaruit voortvloeiende vrede en vreugde brengt. Dergelijke gevoelens brengen ons dichter tot de Heiland — het zijn de zegeningen die Hij heeft beloofd aan hen die zijn geboden onderhouden. En de Schriften waarschuwen dat wij niet gezegend kunnen worden tenzij wij luisteren naar zijn woorden,

die bij monde van zijn dienstknechten worden en werden gegeven. (Zie LV 124:45, 46.)

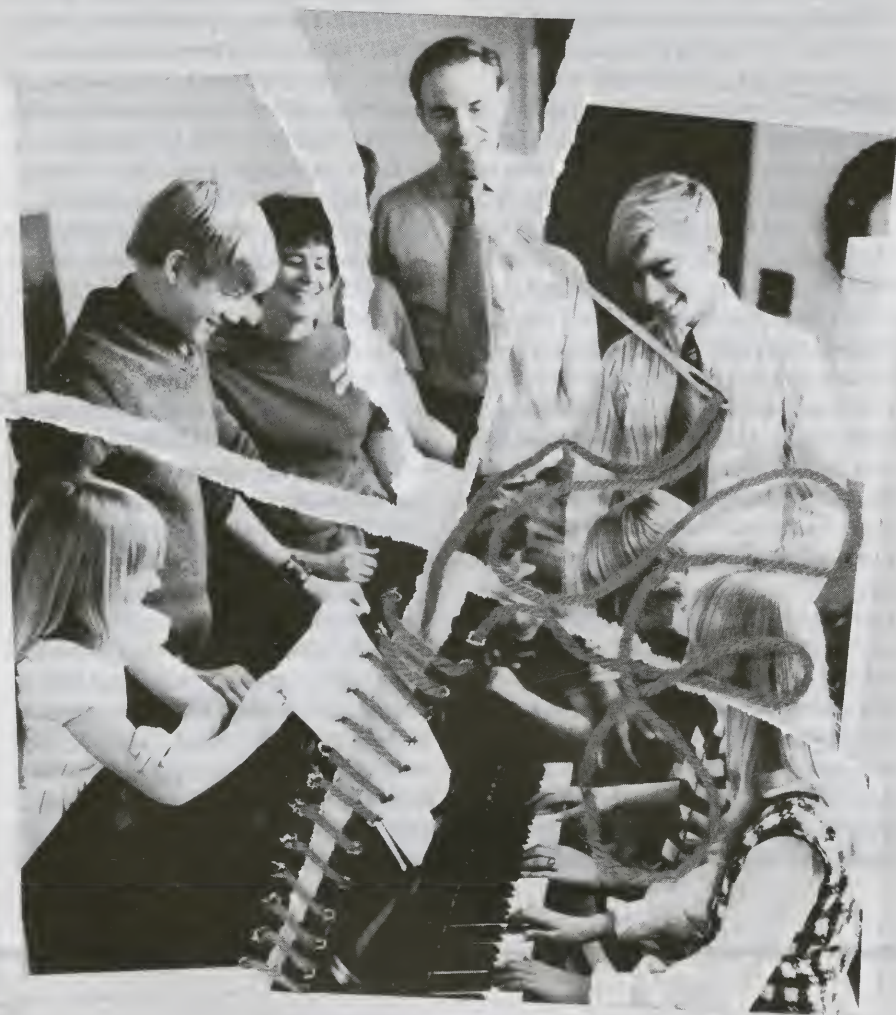
6. Door van het avondmaal te nemen. Dit is een van de waardevolle manieren waarop wij een band met de Heiland kunnen opbouwen. Een bijzonder geschikte tijd om de Heiland te gedenken, na te denken over de betekenis van het op ons nemen van zijn naam en de Geest te zoeken is tijdens het avondmaal. Zo kunnen wij regelmatig dat ene Wezen naderen dat wordt herdacht in het avondmaal.

7. Door geestelijke praktijken. Tien-den betalen, vastengaven en andere giften afdragen en allerlei dienstbetoven — huisonderwijs en huisbezoek, lesgeven in de priesterschap- en hulporganisaties, leidinggevende taken en vele andere roepingen — al deze dingen stellen ons in de gelegenheid om geestelijk te groeien. Zij houden in ons het verlangen levendig dichter tot de Heer te komen op de vele wijzen die hier zijn genoemd.

Ons doel voor onze band met Jezus Christus kan waarschijnlijk het beste worden samengevat met de raad van de Heer aan Henoch: „. . . wandel . . . met Mij” (Mozes 6:34). Door met de Heiland te wandelen volgt men het levenspad dat in de Schriften en in de kerk wordt onderwezen. Evenals de naam „heilige” betekent het aangewezen zijn voor bijzondere dienst in de zaak van de Heer en in de wereld maar niet van de wereld zijn. □

TWIST WEGDOEN

A. LaVar Thornock

Satan tracht overal, ook in de kerk, one-nigheid te zaaien. Iemand met een twist-zieke geest denkt gewoonlijk voornamelijk aan zichzelf. En wanneer wij ons overgeven aan een dergelijke geest, verwijderen wij ons steeds verder van de Geest van God. „ . . . Hij, die de geest van twisten heeft, is niet van Mij,” zegt de Heer, „maar is van de duivel, die de vader van twisten is, en hij hitst het hart der mensen op om in toorn met elkaar te twisten” (3 Nephi 11:29).

Soms ontstaat twist omdat wij het niet eens zijn met dat wat een leider probeert te doen. Ik herinner me één echtpaar dat zich zeer opwond over hun bisschop. Ze kwamen bij mij, hun ringpresident, en zeiden dat de bisschop hun zoon had gevraagd zijn assistent te zijn . . . maar dat hij hem ook gevraagd had zijn haar te laten knippen voordat hij aan het quorum werd voorgesteld. Hun zoon was boos thuisgekomen. Hij had zijn haar pas enkele dagen daarvoor laten knippen en vond het niet nodig het nog korter te dragen. De vader en moeder merkten op dat het veel ernstiger zou zijn geweest indien hij rookte of dronk. Zijn haar laten knippen leek zo beuzelachtig! Waarom zou de bisschop daarop staan? Nadat ik hen had aangehoord, vroeg ik of ze werkelijk van hun zoon hielden. Ze keken verbaasd, maar verzekerden mij er snel van dat dit de reden was waarom ze hier waren. Toen vertelde ik ze dat indien het mijn zoon betrof ik naar huis zou gaan en hem zou vertellen hoe dankbaar ik was dat de bisschop zoveel liefde en respect voor hem had. Het was een groot compliment om als assistent te worden gekozen. De bisschop had ongetwijfeld het gevoel dat hij leiderscapiteiten had en in staat was een voorbeeld te zijn voor alle andere priesters in

de wijk. Ik zou hem uitleggen hoeveel de Heer houdt van een gehoorzame dienstknecht en dat onze gehoorzaamheid vaak moet berusten op geloof.

Ik vertelde dit fijne echtpaar dat zij die bisschop op alle mogelijke wijzen in de ogen van hun zoon moesten versterken, een ander standpunt zou hen alleen maar verdriet brengen. Door in gebreke blijvend de bisschop te steunen zouden zij hun zoon stilzwijgend mededelen dat de bisschop niet door God was geroepen, dat wij onze leiders alleen hoeven te volgen als wij dat verkiezen. Het gevaar van hun benadering zou zijn dat ze hun zoon zouden leren dat hij boven de wet stond en steeds de vierschaar kon spannen over de woorden en daden van hen die geroepen zijn om hem te leiden. De dag zou komen, zei ik, dat er zich iets veel ernstigers dan een bezoek aan de kapper zou voordoen om hun zoon te beproeven. Hoe hij — en zij — op deze kleine beproeving zouden reageren zou mede bepalen hoe hij op de grotere zou reageren.

Terwijl wij babbelden verdween de one-nigheid uit de kamer. Door de Geest werden wij eraan herinnerd dat twist van de duivel is en alleen verwoesting tot gevolg heeft.

Soms veroorzaken we twist in de kerk door ongevoelig te zijn voor de gevoelens van anderen. Terwijl ik op zending was werd ik geroepen om in het zendingshuis te werken. Het was mijn plicht elke morgen in een klas theologie te onderwijzen aan alle zendelingen daar. Op een morgen kwam een oudere zuster in de klas die pas in het zendingsgebied was aangekomen. Tijdens de bespreking maakte ze bezwaar tegen een begrip dat ik bezig was te onderwijzen en wilde zelfs redetwisten over haar standpunt. Ik kon

haar snel de mond snoeren en haar ongelijk bewijzen. Toen beroerde de Geest des Heren mijn ziel en ik zag de gekwetste uitdrukking op haar gezicht. De vraag vloog door mijn hoofd: „Welk recht heb ik een zending te zijn als ik zo ongevoelig en onnadankend ben voor een van mijn zusters?”

Na de klas haastte ik mij naar de bibliotheek van het zendingshuis. Anderhalf uur lang zocht ik naar iets dat overeenkwam met wat deze zuster had gezegd. Eindelijk vond ik een uitspraak die haar standpunt staafde. Verrukt over mijn vondst stond ik nu voor de uitdaging van mijn leven. Ik had haar in het bijzijn van alle zendingen in verlegenheid gebracht, nu moest ik me in bijzijn van alle zendingen bekeren.

Toen we bij de ontbijttafel knielden, vroeg ik president Bunker of hij mij enkele minuten wilde geven voordat er werd gebeden. Vervolgens wendde ik mij tot deze lieve zuster, maakte mijn verontschuldiging voor wat ik had gedaan en las de uitspraak van ouderling Whitney. Ze bedankte me met een kleine

glimlach. Toen welde er een overweldigend gevoel van liefde in mij op. Ik had zojuist een grote les geleerd. Indien wij ons door trots ervan laten weerhouden het goede te doen, kunnen wij enkele van de grootste levensvreugden mislopen.

Die morgen leek het gebed zuiverder. Het leven was opwindend en ik was buitengewoon blij. Na het ontbijt kwam die zuster naar mij toe en bedankte me nogmaals. Bekering was gekomen na twist en innerlijke vrede was het resultaat.

Wanneer wij leren twist te overwinnen, brengen wij onszelf dichter tot de Heer. Twist vernietigt de band tussen familieleden en verijdelt de gelijkmatige vooruitgang van de kerk. Naarmate we echter het evangelie leren, ons van onze fouten bekeren en de raad van onze levende profeten gehoorzamen, kunnen we twist overwinnen en weer dichter bij God komen. Wanneer wij, door de Verzoening en door zelfbeheersing, boven de natuurlijke mens uitstijgen, zal het ons gaan lukken eeuwige wetten te leven. En aldus komen eeuwige zegeningen. □

In 1847, hetzelfde jaar dat de pioniers het dal van het Grote Zoutmeer betraden, werd Jacob Spori in een afgelegen dorp in de Zwitserse Alpen geboren. Hij zou een opmerkelijk leven leiden, waarbij zijn toewijding aan de kerk tot grote prestaties zou leiden aan beide zijden

van de aardbol — zoals het zichzelf aanleren van Turks terwijl hij in Istanboel op zending was, en het welhaast zonder hulp financieel ondersteunen van het Ricks College toen hij daar de eerste bestuurder was.

Jacob groeide op in Oberwill in Zwitser-

ISTANBOEL EN REXBURG

Het zendingsveld van Jacob Spori

van Denton Y. Brewerton

land. Zijn vader was een Franse Hugenoot en stamde uit een lang voorgeslacht van leraren en professoren. Jacob was uit hetzelfde hout gesneden. Zijn liefde voor boeken bleek reeds op jeugdige leeftijd. Hij ging met zijn dertiende jaar naar de middelbare school en studeerde negen jaar later af aan de universiteit met een graad in de wiskunde, letteren en muziek. Jacob leerde dertien talen lezen en schrijven.

De beide ouders van Jacob waren de beginselen van een christelijk leven toegedaan. Van hen leerde hij de waarde en waardigheid van hard werken. Onvermoebare energie was een eigenschap die hij zijn gehele leven behield.

Op zijn achtentwintigste jaar trouwde hij met Magdalena Roschi, een mooi, ontwikkeld meisje uit zijn eigen dorp. Het leven was thans een vreugdevolle beleving voor de jongeman, die nu het hoofd was van de middelbare school die hij vroeger zelf had bezocht. Hem viel ook de eer te beurt alle functies van zijn overleden vader te bekleden, waaronder accountant, taxateur en hoofd van financiën van het kanton Bern, op één na het grootste kanton van Zwitserland.

Aan het eind van de jaren zeventig nam Jacobs leven echter een drastische wending. Hij hoorde het evangelie, aanvaardde het en werd onmiddellijk geconfronteerd met vervolging. Hij werd gedwongen zijn functie als hoofd van de school op te geven en werd ontheven van zijn openbare ambten. De ergste schok voor hem kwam echter toen zijn schoonvader zijn vrouw en vier kleine kinderen bij hem weghaalde.

Jacob voelde dat hij naar Zion moest gaan en in 1879 emigreerde hij naar Logan in Utah. In de vijf jaar die daarop volgden leidde hij een eenzaam maar af-

wisselend leven. Hij studeerde Engels en kerkgeschiedenis, werkte in zaagmolens en legde de rails aan voor de trein. Zijn zuster in Zwitserland, Anna Clara, gaf zijn brieven door zodat hij in contact bleef met zijn vrouw en kinderen.

Die eerste jaren in Amerika waren moeilijk voor Jacob. Zijn dochter, Elizabeth Stowell, vertelt dat het hem zwaar viel zich aan dit andere leven aan te passen en dat hij dikwijls ontmoedigd was. Hij had er echter nooit spijt van dat hij het evangelie had aangenomen.

In 1884 werd broeder Spori geroepen voor een zending in Turkije. Hij kwam enkele dagen na kerst in Istanboel aan en begon onmiddellijk het evangelie te prediken. Aanvankelijk had hij een tolk nodig, maar hij had een uniek talent voor talen en in slechts drie maanden beheerste hij het Turks behoorlijk. Hij onderwees het evangelie met kracht. Hij benutte verschillende methoden om zijn boodschap in de huizen van Turken gezinnen te brengen, terwijl hij daarnaast Frans en Engels kosteloos onderwees en voor velen een zegen was door hen het evangelie te onderwijzen. Zijn leerlingen leerden andere talen, maar zij leerden tegelijkertijd over het herstelde evangelie. Jacob onderwees ook Duits maar liet zich hiervoor betalen om geld te verkrijgen voor voedsel en kleding.

In de zomer van 1886 werd broeder Spori naar Palestina geroepen. Hij was de eerste die als zendeling voor dat land werd geroepen in deze bedeling. Orson Hyde had het land in 1841 ingewijd maar er niet gepredikt. Broeder Spori verrichtte de eerste doop in Palestina toen hij daar op 29 augustus 1886 Johan George Grau doopte.

Broeder Spori's werkzaamheden strekten zich uit tot Joppa, Damascus en Je-

ruzalem. Hier in Palestina ontdekte hij hoe wonderen door kleine dingen tot stand kunnen komen.

Volgens de wet moesten alle christenen Haifa hebben verlaten voordat de poorten bij zonsondergang werden gesloten. Broeder Spori had in die stad echter een onderzoeker die ziek was. De jonge mormoon wilde niet vertrekken voordat hij er zeker van was dat zijn vriend aan de beterende hand was. Die avond, toen het inderdaad beter ging met de onderzoeker, maakte Jacob plannen om de stad te verlaten. Hij wist dat de poorten gesloten waren en dat gepakt worden een gevangenisstraf betekende. Terwijl hij langs het strand van de stad liep en zich afvroeg wat te doen, zag hij vissersboten de haven binnenvaren. Hij zag dat enkele mannen de netten voor de volgende dag in orde brachten en had het gevoel dat hij hen moest helpen. Hij ging erheen en begon te werken; niemand scheen op hem te letten. Nadat het werk was gedaan, rolden de mannen de netten op, gingen aan boord en maakten zich gereed om weg te zeilen. Zonder een woord te zeggen ging broeder Spori ook in de boot. Het duurde niet lang of ze waren op zee. De volgende dag landde de boot in Caïro, waar broeder Spori eruit sprong, naar de stad ging en de prediking van het evangelie hervatte.

Na een zending van drieënehalf jaar werd hij ontheven en keerde hij terug naar Zwitserland. Daar volbracht hij een opdracht van president Wilford Woodruff om een gezelschap heiligen zich gereed te helpen maken voor de reis naar Zion. Dat duurde bijna een jaar. Voordat zijn zending ten einde was, had ouderling Spori bericht ontvangen van zijn welhaast ontroostbare vrouw, die nog in Zwitserland was, dat hun oudste

De academie van de ring Bannock in 1895. De academie werd later bekend als het Ricks College. Jacob Spori was hiervan het eerste hoofd.

J. Stanley Anderson, in bruikleen afgestaan door de foto-archieven van de Brigham Young Universiteit.

dochter, Katherine, was gestorven door verwondingen die ze had opgelopen toen ze van een schommel was gevallen. Jacob, die heel goed de genezende invloed van het evangelie voor geestelijke wonden kende, schreef zijn vrouw over de leerstellingen van de kerk. Ze werd getroffen door deze nieuwe waarheden en kwam tot de overtuiging dat het evangelie waar was.

Mevrouw Spori vroeg gedoopt te worden en werd met haar man herenigd toen deze na zijn zendingswerk in Zwitserland aankwam. Later heeft ze haar vurig getuigenis gegeven en haar dankbaarheid uitgesproken voor de eeuwige waarheden die het evangelie in haar leven had gebracht.

Voordat hij naar Zion vertrok, vertaalde ouderling Spori verschillende brochures van de kerk in het Frans. Hij werd daarbij geholpen door zijn jongere zuster, Anna Clara Spori, een talentvolle en zeer ontwikkelde jongedame.

Tenslotte verlieten Jacob Spori, zijn vrouw en drie kinderen, Jacob, Magdalena en Louise, en zijn zuster, Anna Clara, Bern en vertrokken naar Amerika. Het was juni 1888. Hun bestemming was Rexburg in Idaho. Jacob was benoemd als hoofd van het Ricks College. De nieuwe school was gereedgekomen en zou binnenkort geopend worden.

Woonruimte was schaars in Rexburg en dus trok het gezin Spori in een lege tiendschuur. Hun vijfde kind, Elizabeth, werd daar op 6 juli 1888 geboren.

Gedurende de vier jaar dat Jacob Spori het hoofd van dit college was, gaf hij niet alleen les maar was hij tevens de vriend van de families waaruit de leerlingen kwamen. Hij bezocht de gezinnen der heiligen, in het bijzonder als er ziekte was.

Zijn dochter herinnert zich dat hij „tijdens de difterie-epidemie in 1891 onbevreesd op pad ging, de zieken zalfde en de bedroefden troostte.” Twee van zijn dochters kregen deze gevreesde ziekte maar hij zalfde hen, gelovende dat ze gespaard zouden worden door de macht van God, en dat werden ze.

Na vier jaar hoofd te zijn geweest van Rexburg College vroeg ouderling Spori ontslag en werd eervol van zijn functie ontheven. Hij ging boeren en begon met een werk dat in later jaren een weldaad was voor de landbouw in dit gebied - hij werkte mee aan de totstandkoming van

een kanaal bij de Egin Bench, bekend als het Spori-kanaal.

Jacob Spori stierf in 1903 - hij gaf weerles en deed nog steeds de dingen waarvan hij dacht dat ze gedaan moesten worden. Zijn dokter had hem gewaarschuwd dat hij suikerziekte had, dat hij niet meer mocht werken en meer moest rusten. Jacobs antwoord was dat hij liever „werkend dan rustend wilde sterven”.

Veelzijdigheid en onwankelbaar geloof zijn twee eigenschappen die het leven van Jacob Spori kenmerken. Hij was een groot onderwijzer, talenkenner en zending. Hij hield van geologie en het mijnwezen en ontving zijn doctorsgraad in de metallurgie op zijn vijfenvijftigste jaar. In Istanboel ging hij zich interesseren voor medicijnen. Muziek was zijn grote toevlucht. Hij leerde verschillende instrumenten te bespelen. De natuurwetenschappen en landbouw behoorden ook tot zijn leven.

Zijn leven wordt zeer goed samengevat in de woorden van zijn dochter: „Hij had zo'n brandend getuigenis dat hij het gaf waar de gelegenheid zich maar voordeed. Hij vertelde ons altijd dat niets wat de mensen kunnen doen ooit de waarheid van het evangelie zal kunnen veranderen. Al de schijnbare offers die hij bracht schenen hem niets toe in vergelijking met de vrede en vreugde die in zijn leven kwamen toen hij lid werd van de kerk.” □

De paden van Jacob Spori en Mischa Markow hebben zich een keer gekruist - toen Jacob Mischa het evangelie onderwees wat voor Mischa het begin betekende van een levenlang werken in de kerk.

„Driemaal ben ik met de roede gegegeld”, herinnerde Paulus de dwalende

Korintiërs, „eens ben ik gestenigd, driemaal heb ik schipbreuk geleden . . . telkens op reis, in gevaar door rivieren, in gevaar door rovers, in gevaar door volksgenoten . . . tal van dagen zonder eten, in koude en naaktheid” (2 Korintiërs 11:25-27).

Deze onopgesmukte opsomming herin-

MISCHA MARKOW

Zending in de Balkan

van William Hale Kahr

nerde de Korintiërs aan de onvermoeibare toewijding en de offers die Paulus had gebracht om hen het evangelie te brengen - het evangelie waar zij zich op dat moment vanaf keerden.

Mischa Markow schreef zijn eigen geschiedenis niet als herinnering aan zijn bekeerlingen, maar in gebrekkig Engels schreef hij op het schutblad van zijn autobiografie: „Ik, Mischa Markow, predikte het evangelie in 8 koninkrijken: 1. België: 2. Hongarije: 3. Roemenië: 4. Bulgarije: 5. Duitsland: 6. Turkije: 7. Rusland: 8. Servië. Ik ben elf keer voor het stadsgerecht geweest, vier keer voor de politierechter, twee keer voor het hooggerecht, het oppergerecht, drie keer werd ik bewaakt. De politie stond bij de poort en als iemand wilde komen om mij te horen spreken, liet de politie hem niet binnen. En dat was in Roemenië, Bulgarije en Servië. Twee keer werd ik verbannen — dat was in Hongarije en Servië. Ik was twee keer in de gevangenis, in Roemenië en Hongarije.” (Mischa Markow, *Life and History*, eigenhandig geschreven manuscript, archieven van het Geschiedkundig bureau van de kerk.)

Mischa Markow was een rustige man die brandde van stille ijver, een negentiende eeuwse zending in gebieden waar de kerk tot op heden niet in geslaagd is deze opnieuw te betreden.

Hij werd op 21 oktober 1854 in Hongarije geboren uit een Servische vader en een Roemeense moeder, en groeide op in het orthodoxe Servië. „Ik was zeer godsdienstig aangelegd en verlangde er hevig naar om naar Jeruzalem te gaan” merkt hij op. Op tweeëndertigjarige leeftijd, nog ongehuwd, reisde hij als pelgrim naar het heilige land en ging vervolgens naar Alexandrië in Egypte, waar hij als barbier werkte en de Bijbel bestudeerde.

Na acht maanden besepte hij „dat mijn kerk niet de ware kerk is”. Hij besloot de protestantse kerken in Istanboel te bezoeken om te zien of een van deze overeenkwam met de bijbelse kerk.

Intussen had Jacob Spori, president van het Turkse zendingsgebied van de kerk, honderden kilometers daarvandaan tijdens een reis door Palestina een visioen waarin hij zichzelf in Alexandrië zag. In die stad zag hij een man aan wie hij het evangelie zou prediken. President Spori nam prompt de boot naar Alexandrië. Nadat hij drie dagen tevergeefs de man van zijn visioen had gezocht, boekte hij passage voor Istanboel. Aan boord van het schip, wachtend op het vertrek, zag hij een man de loopplank opkomen - het was Mischa Markow, de man die hij in zijn visioen had gezien.

In januari 1887 duurde de reis naar Istanboel vier dagen. President Spori vertelde Mischa van het visioen. Mischa schreef daarover: „Hij begon mij het evangelie te prediken en ik dacht dat hij een engel was, want zo scheen het mij toe.” (*Life and History*, blz.51.) In Istanboel stelde president Spori hem voor aan de andere zendingen, F.F. Hintze en J. Marion Tanner. Hij werd op 1 februari 1887 in de Zwarte Zee gedoopt.

Nog niet geordend ging hij naar zijn ouders en predikte hen het evangelie. Ze schenen ontvankelijk te zijn en dus telegrafeerde hij broeder Hintze, of hij hen wilde komen dopen. Tegen de tijd dat broeder Hintze arriveerde wisten hij en Mischa echter dat zijn ouders nog niet zo ver waren. Ouderling Hintze verleende hem het priesterschap en de volgende dag hielden ze vergaderingen. Binnen vierentwintig uur werd de Amerikaan echter voor de politierechter gedaagd en

Een welzijnsprogramma voor Europa (2)

In de decemberuitgave van "De Ster" gaven wij u enig inzicht in de plannen op het gebied van de welzijnszorg, zoals deze op het ogenblik voor Europa worden ontwikkeld. In het vertrouwen dat onze lezers geïnteresseerd zullen zijn in meer gedetailleerde informatie over dit programma, geven wij u hier een samenvatting van de richtlijnen uit dit nieuwe welzijnsprogramma.

"Een samenvatting van de fundamentele welzijnsbeginselen"

De wet van de vasten - De leden moeten worden onderwezen in de geestelijke en fysieke zegeningen die voortvloeien uit de vasten. Er dient tevens nadruk te worden gelegd op de voordelen die voortvloeien uit het afdragen van een milde vastengave.

Een vastengave kan worden omschreven als de bijdrage aan de kerk van het bedrag dat zou zijn gebruikt voor de maaltijden van het gezin die werden overgeslagen tijdens de vastenperiode (gewoonlijk 24 uur). In het licht, echter, van de gelegenheden die wij hebben om de talrijke gezinnen die veel minder bezitten dan de meeste heiligen te voorzien van levensmiddelen, kleding en andere levensbehoeften, is ons door president Kimball op 't hart gedrukt een zeer royale vastengave af te dragen. Aanvankelijk werd voorgesteld het bedrag van onze bijdragen aan de vastengavenfonds te verdubbelen. Vervolgens werden wij ertoe aangemoedigd vijf, zeven, of zelfs tien keer zoveel te geven als de daadwerkelijke waarde van de overgeslagen maaltijden, mits wij ons dat kunnen permitteren. Stellig zal onze vrijgevigheid worden weerspiegeld in de rijke zegeningen die ons gezin ontvangt.

De juiste prioriteit bij het invoeren van hulp - Ter vermindering van het euvel van de bedeling, hebben onze kerkelijke leiders altijd de waarde van de arbeid onderwezen en de leden van de kerk geïnstrueerd met betrekking tot de prioriteit inzake het verzoeken om financiële hulp, zo dit en wanneer dit nodig mocht zijn. Die prioriteit is als volgt:

1. **De persoon zelf** - Is hij ertoe in staat werk te verkrijgen wanneer hij in zijn eigen behoeften en die van zijn gezin kan voorzien? Beschikt hij over eigen middelen, zoals spaartegoeden, aandelen, of overbodige goederen die te gelde gemaakt kunnen worden? Dikwijls willen mensen aanspraak maken op financiële hulp van de kerk wanneer hun toestand teweeg is gebracht door het onverstandige of onbeheerste kopen van stoffelijke zaken.
2. **De onmiddellijke familie** - Wanneer het lid alle mogelijkheden om in eigen behoeften te voorzien heeft uitgeput, dient hij zich tot de leden van zijn onmiddellijke familie te wenden; ouders, broers en zusters, of loontrekkende kinderen.
3. **De verdere familie** - De volgende stap is het benaderen van andere familieleden die misschien in staat zijn om levensmiddelen, kleding, onderdak of financiële hulp te verschaffen. De Heer verwacht dat men zich in geval van nood zal verlaten op de verdere familie, en de Heer verwacht ook dat de verdere familie het in nood verkerende familielid zal helpen. Dit maakt deel uit van de patriarchale orde, die altijd heeft en zal bestaan.

Soms aarzelen behoeftige leden om de hulp in te roepen van familieleden die geen lid zijn van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. In de meeste gevallen, echter, moet deze reden niet worden beschouwd als een geldig excuus om hen niet te benaderen. Een verschil in kerkelijke affiliatie onthefft iemand niet van zijn familieverantwoordelijkheden, noch behoort dit hem te beroven van een gelegenheid om anderen tot steun te zijn.

4. **De kerk** - Wanneer iemand tevergeefs al het mogelijke heeft gedaan om hulp te verkrijgen van de hierboven genoemde bronnen, kan hij zich voor hulp tot de kerk wenden. De bisschop of gemeentepresident dient tijdens een interview de instelling, motieven of eigen middelen te bepalen van het lid. De bisschop dient grondig navraag te doen met betrekking tot de moeite die het lid zich heeft getroost om hulp te krijgen van zijn verdere familie en een mogelijk te gelde maken van zijn eigen bezittingen.

Wanneer is vastgesteld dat andere hulpbronnen inderdaad zijn uitgeput of niet beschikbaar zijn, dan kan het waardige lid hulp ontvangen van de kerk, zoals geautoriseerd door de bisschop en toegediend door het welzijnscomité van de wijk.

Wanneer mogelijk moet natuurlijk het lid dat hulp ontvangt in de gelegenheid worden gesteld om (in ieder geval ten dele) te verdienen wat hij krijgt, door middel van het betrokken zijn bij waardevolle werkprojecten die uitgaan en onder toezicht staan van het welzijnscomité van de wijk of gemeente. Zonder zulke projecten zijn wij niet beter dan de overheid die een aalmoes uitdeelt. De Heer gelast ons dat de leegloper niet het brood zal eten van de arbeider. (Zie LV 42 : 12.)

5. De vraag of hulp van de overheid in de vorm van uitkeringen die berusten op belastinggeld moet worden aanvaard, is vooral in Europa een moeilijke kwestie. Er zal bij het opstellen van het moederplan voor de welzijnszorg in Europa gebedsvol worden onderzocht naar antwoorden op deze kwestie.

Persoonlijke en gezinsparaatheid - Er is zeer wijs opgemerkt, dat een klein beetje voorkomen heel veel genezen waard is. Het programma voor de persoonlijke en gezinsparaatheid is de manier van de Heer om de leden van de kerk en hun gezinnen te helpen voorbereid te zijn op financiële moeilijkheden of meer verstrekkende rampen. Het programma omvat zes algemene terreinen van belang - waarvan geen een noodzakelijkerwijs van meer of minder belang is dan de andere:

Algemene ontwikkeling

Iemand die paraat is kan lezen, schrijven en rekenen; bestudeert regelmatig de Schriften en andere goede boeken; en bedient zich van de plaatselijke hulpbronnen om deze vaardigheden en gewoonten te leren aan alle leden van het gezin. Zowel ouders als kinderen dienen gebruik te maken van zowel de openbare als andere mogelijkheden om zich te ontwikkelen.

Beroepsplanning

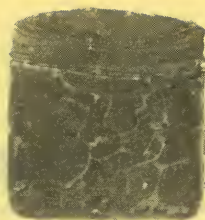
Ieder gezinshoofd dient een geschikt vak of beroep te kiezen en de opleiding daarvoor te volgen. Iedere jongere dient raad te krijgen bij het kiezen van een beroep waarmee voor een gezin kan worden verzorgd en dat tevens persoonlijke voldoening schenkt.

Financieel beleid

Iemand die paraat is dient financiële doelen te stellen, tienden en offeranden af te dragen, schulden te vermijden, zijn middelen verstandig te gebruiken en in stand te houden, en in tijden van produktiviteit te sparen voor tijden van non-produktiviteit.

Eigen produktie en voorraadvorming

Ieder persoon of gezin dient zoveel mogelijk te produceren door middel van tuinderij, naaien en het vervaardigen van huishoudelijke artikelen. Ieder persoon en gezin dient zich de technieken eigen te maken van de verschillende mogelijkheden om levensmiddelen te conserveren en waar toegestaan een jaarvoorraad aan te leggen van levensmiddelen, kleding en, zo mogelijk, brandstof.

Mieren in een stopfles

Het gedrag van een mierenkolonie gadeslaan kan heel boeiend zijn. Weet je dat je zelf een mierenwoning kunt maken en dan kunt zien hoe ze een ingewikkeld gangenstelsel en kamers in de aarde maken? Dan kun je zien hoe druk ze bezig zijn met het verzamelen van voedsel. Het is verbazingwekkend te zien hoe groot de stukjes voedsel zijn die één mier kan dragen. Wist je dat ze een koningin (koningen zijn er niet), soldaten en werkmieren hebben, en dat de vrouwtjesmieren al het werk doen? Je kunt veel over mieren leren als je ze in een stopfles bekijkt.

Om een „mierenfles” te maken heb je twee glazen stopflessen, losse aarde of zanderige aarde, suiker en water nodig. Het moet helder glas zijn en de ene fles moet wat kleiner dan de andere zijn. De grote fles moet een deksel hebben of worden afgedekt met plastic.

Zet de kleine fles ondersteboven, zonder het deksel, in het midden van de grote fles. Vul de ruimte tussen de twee flessen geheel op met de losse of zanderige aar-

de. Druk de aarde niet te stevig aan, anders wordt het voor de mieren te zwaar erin te graven.

In een tuin of park zul je wel enkele mieren kunnen vinden. Maak vervolgens een mierenval door in een klein potje of blikje wat suiker te vermengen met water, en het op z'n kant bij een mierenhoop te leggen. Doe het deksel op het potje of blikje, of dek het af met plastic, wanneer er ongeveer 20 mieren in zijn. Doe de mieren in de fles die je met aarde hebt opgevuld en doe het deksel of het plastic erop. Het is belangrijk dat alle mieren uit dezelfde kolonie afkomstig zijn, anders gaan ze waarschijnlijk vechten en maken ze elkaar af. Als je het deksel van de fles neemt om de mieren te voeden, komt er voldoende frisse lucht in zodat ze kunnen ademen.

Stop niet teveel mieren in de stopfles - hoe minder mieren hoe actiever ze zullen worden. In één of twee dagen beginnen ze tunnels en kamers te bouwen. Voed de mieren een keer per week met enkele druppels suikerwater en misschien met wat vogel- of graszaad. Leg het voedsel direct op de aarde. Geef ze niet teveel want dan gaan ze misschien dood. Zet de fles in een vertrek met een normale kamertemperatuur en niet bij de verwarming of in het zonlicht. Als je de mieren niet stoort, zullen ze een volledige, ondergrondse mierenstad bouwen. □

EXPERIMENTEN

Welke weg moet ik nemen?

De laatste stralen van de ondergaande zon kleurden de hemel voordat ze achter de westelijke horizon verdween en het duister van de nacht zich over de woestijn verspreidde. Mijn vader en ik waren haast klaar met ons avondmaal en maakten plannen voor de nacht en de volgende dag.

Vader was een grote, sterke, vriendelijke man en hij vond het fijn dat zijn oudste zoon hem op deze tocht vergezelde. We gingen 500 schapen, die we zojuist hadden gekocht, naar hun nieuwe bestemming aan de overkant van de 135 km brede woestijn brengen. Er was weinig water in de woestijn; overdag zou het er warm zijn en 's nachts koud. Het plan was de schapen in de koelte van de nacht te drijven en ze overdag, als het warm was, te laten rusten. We hoopten dat ze het op deze wijze drie dagen zonder water zouden kunnen uithouden. Als ze aan de andere kant van

de woestijn aankwamen zou er een wagen vol gevulde vaten voor de dorstige dieren zijn. Ons eigen drinkwater ging mee in een melkbus van zo'n 19 liter welke achterin onze oude auto stond.

Mijn vader, een zachtaardige man die rekening hield met anderen, zei tegen me: „Ik zal de schapen drijven vannacht, dan kun jij slapen. Als je morgenochtend wakker wordt, ontbijt dan eerst, pak dan onze kampeerspullen in, neem de auto en rijdt langs het spoor totdat je mij en de schapen hebt ingehaald.”

Alles verliep volgens plan. Vader

van ouderling Rex C. Reeve
van het Eerste Quorum der Zeventig

dreef 's nachts de schapen door de verlaten streek. Toen ik de volgende morgen wakker werd, at ik haastig mijn ontbijt en laadde de auto in. Terwijl ik met de oude kar het onduidelijke wagenspoor probeerde te volgen, was het moeilijk tekenen van vader en de schapen te ontdekken. Over sommige rotsachtige gedeelten was het helemaal moeilijk hun spoor te ontdekken. Toch ging alles de eerste kilometers tamelijk goed, totdat de weg zich splitste. Ik had gewild dat vader er was, zodat hij mij kon zeggen welke weg ik moest nemen. Ik besloot tenslotte de betere weg rechts te nemen. Zonder ongelukken reed ik enkele kilometers totdat ik

voor een diepe bedding kwam te staan, waar de weg geheel verdween. Geen kaart, geen wegwijzer; de schrik sloeg me om het hart. Ik ben verdwaald, dacht ik. Wat moet ik doen? Toen herinnerde ik me de woorden van mijn hopman: „Als je verdwaald bent, blijf staan en wacht. Geef dan waarschuwingssignalen.”

Ik haalde het oude geweer uit de auto en schoot drie keer in de lucht, biddend dat vader het zou horen. Ik wachtte en bad en wachtte weer.

Na wat mij een lange tijd toescheen, zag ik vader in de verte aankomen, hollen, zwaaiend met zijn armen. Niet lang na die heerlijke ontmoeting arriveerden wij veilig met de schapen thuis. Hoe opgelucht en dankbaar was ik voor een vader die om me gaf en mij kon laten zien welke weg ik moest gaan.

Ik heb sinds die tijd nog veel reizen dwars door de woestijn gemaakt, sommige vol risico's en belangrijke beslissingen. Hoe dankbaar ben ik dat wij allemaal een echte en liefhebberende Vader hebben, een hemelse Vader, die wij altijd moeten aanroepen wanneer er twee wegen zijn en geen wegwijzer om de goede aan te geven. □

De ruil

van Claudia Remington

Tom had zijn fiets geruild voor een konijn en daarom liep hij de anderhalve kilometer van het jeugdwerk naar huis. Zijn jongere broertjes, Jeroen en Ben, waren op hun eigen fietsen vooruitgereden. Ze waren het niet eens met Toms ruil, maar het was een prachtig konijn, een halfvolwassen vrouwtje van een Nieuw-Zeelands ras met een rode vacht. Hij zou haar fokken met een rammelaar (mannelijk konijn) van hetzelfde ras en zo genoeg geld verdienen om een mooie, glimmende, nieuwe fiets te kopen. Het was heus een goede ruil, besloot hij.

Hij deed het hek van de witte, houten omheining open, liep de tuin in

en om het huis heen, waar onder de grote wilgeboom zijn konijnenhokken stonden. Hij probeerde een goede naam te bedenken voor zijn nieuwe konijn, een mooie. Plotseling bleef hij stokstijf staan en het leek of zijn hart stilstond. De deur van het konijnenhok stond open en het rode konijn was weg!

Tom draaide zich om om het huis binnen te gaan toen zijn oog nog op iets anders viel. Tegen het konijnenhok aangeleund stond de groene fiets die hij aan Leo Simons had gegeven in ruil voor het konijn. Tom raapte de fiets op en bekeek hem wat nauwkeuriger. Hij zag eruit alsof er een auto overheen was gereden. Hij

liet de fiets vallen en rende naar huis. Toen hij de lichte huiskamer binnestormde, sprongen Ben en Jeroen op van de bank. Tom kon aan hun gezichten zien dat ze het reeds wisten. „Wat is er gebeurd?” wilde hij weten.

„Leo heeft de fiets teruggebracht en het konijn meegenomen,” zei Jeroen.

„Dat zie ik ook wel,” zei Tom kwaad. „Als jullie erbij waren, Waarom hebben jullie hem dan niet tegengehouden?”

„Ik heb geprobeerd hem tegen te houden toen hij de deur open wilde doen,” zei Jeroen, „maar hij duwde me tegen het hok.” Hij trok de hals van zijn T-shirt omlaag en liet Tom de schram op zijn schouder zien.

„Hij zei dat de fiets niet deugde en hij het konijn dus terugnam,” vertelde Ben. „Hij zei ook dat als jij zou proberen het terug te krijgen, hij je met vier jongens zou opwachten om je een pak slaag te geven.”

„Leo zei dat hij jou een raskonijn had gegeven en er een slechte fiets voor terug had gekregen,” legde Jeroen uit. „Je gaat zeker met hem vechten, hè? We zullen je helpen. Misschien willen de jongens van Jaarsma ook wel meehelpen.”

Op dat moment kwam hun vader binnen. „Wat is hier aan de hand?” vroeg hij en keek naar de drie ernstige gezichten.

Tom vertelde zijn vader wat er gebeurd was. „De fiets was goed toen ik met hem ruilde,” legde hij uit. „Volgens mij was hij net zoveel waard als het konijn.”

„Meer,” voegde Jeroen eraan toe. „Ik denk dat zijn vader er met de tractor overheen is gereden of iets dergelijks,” zei Ben.

„Wat ga je nu doen?” vroeg zijn vader, terwijl hij zich in zijn leunstoel liet zakken.

Moeder kwam er vanuit de keuken ook bij. „Ik wil niet dat er wordt gevochten,” waarschuwde ze.

„Wat vindt u dat ik moet doen, vader?” vroeg Tom.

„In een dergelijke situatie is het het beste je af te vragen wat de Heiland zou hebben gedaan.”

„Hebben mensen Hem lelijk behandeld, vader?”

„Ze probeerden altijd Hem in verle-

genheid te brengen of Hem in de val te laten lopen door Hem iets te laten zeggen waarvoor ze Hem konden veroordelen.

„Hij heeft niet met ze gevochten, hè?” vroeg Ben.

„Niet met zijn vuisten. Hij vocht met zijn verstand en kwam altijd met het juiste antwoord.”

Vader keek Tom vriendelijk aan en zei: „Leo Simons wordt volgende week tot diaken geordend. Gewoonlijk is hij helemaal geen kwade jongen. Misschien kun je een manier bedenken om hem te laten beseffen wat hij heeft gedaan.” Vader stond op en zei: „Kom, laten we gaan eten; ik heb trek.”

Na de maaltijd ging Tom naar buiten om zijn konijnenhokken te bekijken. Al zijn konijnen waren gewone, witte konijnen. Ze voorzagen het gezin van vlees en als hij er over had verkocht hij ze aan de bureu. Nu had ik eindelijk een echt raskonijn, dacht hij, en het is alweer weg. Toms vingers voelden nog de ongelofelijk dichte, zachte vacht en het stevige, kleine lichaam eronder. Leo moet het goed verzorgd hebben. Tjonge, wat wilde ik dat konijn graag hebben!

Opeens leek de oplossing voor de hand liggend en eenvoudig. Hij zou het konijn gewoon moeten kopen. Het meeste geld dat hij met zijn konijnen verdiende werd gebruikt voor schoolkieren en andere noodzakelijke dingen, maar hij had nog zo'n vijftien gulden over. Dit zou ten slotte een investering zijn.

Tom dacht aan Leo en zijn ruwe

vrienden die hem zouden opwachten wanneer hij erheen ging om het konijn te kopen. Ze zouden hem waarschijnlijk een lafaard en dom noemen daar hij in plaats van te vechten het konijn kocht dat reeds op eerlijke wijze was geruuld. Hij dacht dat hij dit wel zou kunnen verdragen. Zijn broers zouden misschien hetzelfde denken, vooral Jeroen, die altijd klaar stond om zonodig te vechten. Toms oplossing leek niet slim of gewiektst, maar het leek hem wel de goede, en hij ging naar bed met een prettig gevoel.

De volgende morgen aan het ontbijt vertelde Tom welke beslissing hij had genomen en vroeg zijn vader hem wat geld te lenen.

„Ik vind het een moedig besluit,” zei vader en glimlachte. Tom voelde zich een stuk beter.

„Ik ga er na school gelijk heen,” zei Tom, „dus kom ik wat later thuis.” Tom zag Leo bij de school, maar deze sprak hem niet aan, keek zelfs niet zijn kant op.

Na school liepen Tom en zijn broers in de richting van Leo's huis. Tom zag Leo in de verte met enkele van zijn vrienden. Af en toe keken ze een beetje zenuwachtig achterom. Bij de laatste hoek zei Tom tegen Jeroen en Ben dat ze naar huis moesten gaan. Hij keek ze met spijt na toen ze op hun fietsen wegreden. De jongens voor hem keken weer om en zagen alleen Tom. Ze lachten en liepen hard naar Leo's huis.

Toen Tom het hek opendeed, kon hij Leo en zijn vier metgezellen zien staan bij de konijnenhokken. Zon-

der naar de anderen te kijken liep Tom regelrecht op Leo af. „Ik ben gekomen om dat rode konijn te kopen,” zei hij.

Leo keek zijn vrienden verbaasd aan. „Wil je nóg een gekreukelde fiets met me ruilen?” Hij keek weer naar zijn vrienden en ze begonnen allemaal te lachen.

„Nee, ik heb het geld bij me - dertig gulden. Dat lijkt me een goede prijs.” Tom keek Leo recht in de ogen. Deze keer lachte Leo niet meer maar keek naar de grond en schopte met zijn schoen de aarde weg. „Afgesproken?” hield Tom aan.

„Nou, eh, ja, . . . goed dan,” antwoordde Leo eindelijk.

Tom gaf hem het geld maar Leo wilde hem nog steeds niet aankijken. Zijn vrienden begonnen te grinniken. „Wat een sufferd,” fluisterde een van hen.

Tom liep naar het hok en deed het open. Hij nam de rode eruit en stopte haar onder zijn shirt. Het konijn vleide zich behaaglijk tegen hem aan en Tom voelde zich weer gelukkig. Niets wat ze konden zeggen kon hem deren.

Toen begonnen ze hem te sarren: „Ik denk dat hij te bang is om te vechten.”

„Hij is altijd een lafaard geweest, net als zijn duffe broertjes.”

„Hij heeft het geld van zijn pa gekregen, zodat hij niet hoefde te vechten.”

Hun lachen klonk nu echter geforceerd. Leo zei niets en hij lachte niet. Tom liep het hek uit en de weg op. Hij voelde zich rustig en gelukkig en

hield het konijn stevig tegen zich aan.

Hij was ongeveer halverwege zijn huis toen hij achter zich iemand hard hoorde lopen. Hij draaide zich om en zag dat het Leo was. Tom bleef staan en wachtte. Nadat Leo hem had ingehaald liepen ze zwiingend verder. Eindelijk zei Leo: „Waarom heb je niet gevochten? Je broers hadden je wel geholpen en ook nog wel enkele andere jongens.” Tom keek Leo glimlachend aan. „Ik heb gevochten, Leo. Ik heb gewonnen. Ik heb dit fijne konijn.” Hij klopte op zijn shirt. „En wat heb jij?”

Ze liepen enkele minuten zwiingend verder. Toen greep Leo in zijn zak, haalde het geld eruit en gaf het aan Tom. „Niks, geloof ik. Hier is je geld.” Tom stopte het in zijn broekzak. „Mijn vader reed met zijn vee-wagen over de fiets,” legde Leo uit. „Ik dacht wel dat er zoiets was gebeurd. Ik vind het vervelend voor je,” zei Tom.

„Ja, zo gaat dat soms.”

„Het is een mooi konijn, Leo. Je moet haar goed hebben verzorgd. Ik zou graag nog meer konijnen van je willen hebben zodra ik 't betalen kan,” zei Tom.

„Best,” zei Leo lachend. „Je zegt 't maar als 't zover is. Ik geloof dat ik nu maar beter naar huis kan gaan. Moeder wacht op me met het eten.” Hij gaf Tom een klopje op zijn rug, draaide zich om en liep naar huis. Tom schoof het konijn wat omhoog en ging glimlachend in de herfstachtige namiddag naar huis. □

Waar is Kitty?

van Roberta L. Fairall

Plak deze bladzijde op dun karton. Knip langs de stippellijnen de stukjes uit en maak er de poes van.

Voor de grap

Lichamelijke gezondheid

Ieder lid dient het Woord van Wijsheid te gehoorzamen en goede beginselen toe te passen op het gebied van de voeding, het op het juiste peil houden van het gewicht, het immuniseren, het milieu en de sanering, de gezondheid van jonge moeders en zuigelingen, het voorkomen van ongevallen, de gezondheid van het gebit en medische verzorging. Daarnaast dient ieder lid zich bepaalde vaardigheden die verband houden met de lichamelijke gezondheid eigen te maken, zoals het verlenen van eerste hulp en veiligheidsmaatregelen, het verplegen van zieken thuis, en het kiezen en voorbereiden van voedsel.

Sociaalvaardigheid en geestelijke kracht

Ieder mens dient geestelijke kracht op te bouwen om de eisen en spanningen van het leven met vertrouwen en stabiliteit 't hoofd te kunnen bieden, door te leren God lief te hebben en met Hem te spreken in persoonlijk gebed, door te leren zijn naaste lief te hebben en te dienen, en door te leren zichzelf lief te hebben en te respecteren door middel van een rechtschapen levenswijze en zelfbeheersing. Ieder gezin dient te beseffen dat sociaalvaardigheid en geestelijke kracht zegeningen zijn die voortvloeien uit gehoorzaamheid aan de geopenbaarde beginselen van hoe een gezin behoort te leven.

Het grote belang van de zes terreinen wordt duidelijk aangegeven in de tekst van de filmstrip „*Persoonlijke en gezinsparaatheid*” (VV of 2591 DU). Het volgende is een aanhaling uit deze tekst:

Alle zes componenten van de persoonlijke en gezinsparaatheid staan met elkaar in verband. Als enig onderdeel van de paraatheidskring ontbreekt, zal het gezin waarschijnlijk niet naar behoren functioneren. Als iemand niet paraat is op het gebied van de algemene ontwikkeling, kan dit een weerslag hebben op de beroepsplanning. Als de financiële en andere middelen van een gezin niet verstandig worden aangewend, kan de lichamelijke gezondheid van de gezinsleden en hun sociale en emotionele en geestkracht daaronder te lijden krijgen. Verstandig, zuinig en met een voortuitziende blik leven wil zeggen een verstandig, zuinig gebruik maken van onze middelen - zorgen voor de toekomst, terwijl ook aan onze onmiddellijke behoeften tegemoet wordt gekomen, en aldus voorkomen dat zich problemen voordoen.

Hoe begint u daarmee? U begint met een plan.

1. De eerste stap is te EVALUEREN. Bepaal waar u zich bevindt . . . en welke problemen er zijn . . . door middel van een eerste onderzoek.
2. Daarna komt de planning. Stel doelen, verdeel ze in stappen die u kunt volbrengen en maak er een rooster van. Als u, bijvoorbeeld, wilt gaan sparen, stel dan een doel voor het hele jaar en verdeel dit in maandelijkse bedragen die u trouw opzij zult leggen.
3. En nu moet u handelen. Ga het werkelijk doen. Stort iedere maand een bedrag op een spaarrekening.
4. De laatste stap is een terugblik op uw vorderingen. Ga na of u op schema zit. Dit stelt u in de gelegenheid uw plan desgewenst te wijzigen en te zien hoever u gekomen bent.

Flexibiliteit

Het sleutelwoord voor de tenuitvoerlegging in Europa van de fundamentele welzijnsbeginselen hoort "flexibiliteit" te zijn - niet in de zin van doorbuigen of schommelen, maar in de zin van versatiliteit ofwel aanpassingsvermogen. Wij moeten alle aspecten van het programma zorgvuldig beoordelen om te kunnen bepalen welke zonder meer worden toegepast en welke moeten worden aangepast aan onze gebieden van verantwoordelijkheid. Het moederplan dat op dit moment samen met en door u en uw plaatselijke priesterchapsleiders wordt ontwikkeld zal onze gids en ons doel worden.

Nieuw rapporteringssysteem ingaande 1 januari 1981

Per 1 januari 1981 zal een vereenvoudigd rapporteringssysteem ingevoerd worden. Dat is ontworpen om tegemoet te komen aan de behoeften van kerkelijke leiders op alle niveau's en om het werk van administrateurs en secretarissen te vereenvoudigen.

Het nieuwe systeem zal de plaats innemen van het bestaande rapporteringssysteem en is gebaseerd op enkele belangrijke wijzigingen in de manier van rapporteren.

Enkele wijzigingen zijn:

1. De rapporteringsperiode zal het tijdvak van 1 januari tot 31 december beslaan, in plaats van 1 september tot 31 augustus.
2. Verslagen en rapporten zullen eens per kwartaal in plaats van maandelijks ingediend worden. Dit geeft de leiders de tijd om plannen te maken, doelen te stellen en correcties toe te passen.
3. De totale hoeveelheid informatie die vermeld staat op de rapporten is met tweederde afgenomen. Ook al is de informatie op het nieuwe rapporteringsformulier gereduceerd, minimale informatie blijft vermeld en in bepaalde gevallen zal betere informatie beschikbaar komen, zowel van jaarlijkse als andere rapporten.
4. Individuele aanwezigheid zal uitsluitend bij bepaalde vergaderingen vermeld

dienen te worden en niet langer bij alle vergaderingen. Onderzoekingen hebben aangetoond dat de aanwezigheid van leden tijdens bepaalde vergaderingen een goede graadmeter is voor het bezoeken van andere bijeenkomsten.

5. Het nieuwe systeem bevat materiaal dat de leiders van wijk- en gemeente beter in staat zal stellen om aan de noden van gezinnen en alleenstaanden tegemoet te komen. Ook al hebben de leiders op het kerkelijk hoofdkantoor de informatie, die op de rapporten vermeld staan nodig om beslissingen te maken voor de gehele kerk, plaatselijke priesterschapsleiders zijn verantwoordelijk voor de individuele leden en kunnen deze rapporten gebruiken om diegenen te onderkennen die bijzondere hulp nodig hebben.

Bij de aanvang van het nieuwe kerkelijke rapporteringssysteem zullen plaatselijke leiders de verantwoording dragen voor het werk dat door hun administrateurs en secretarissen wordt verricht en zij zullen erop toezien dat deze mensen voldoende training ontvangen.

Meer nadruk wordt er gelegd op het gebruikmaken van de rapporten op plaatselijk niveau. Alle priesterschapsleiders en secretarissen hebben de uitdaging ontvangen om de kwaliteit van de uitvoering van deze rapporten te verbeteren door op nauwgezette wijze te werk te gaan.

Nieuwe richtlijnen voor ongedoopte kinderen die opgenomen zijn in het kerkregister en die ouder dan negen jaar zijn.

Het Eerste Presidium heeft bekendgemaakt dat ingaande 1 januari 1981 ongedoopte kinderen die ouder zijn dan negen jaar, die in de verslagen vermeld staan, niet langer als lid aangemerkt mogen worden in het ledenregister. Voor geestelijke gehandicapte kinderen geldt hier een uitzondering.

Voordat deze verwijdering uit het ledenbestand plaatsvindt, dienen priesterschapsleiders, huisonderwijzers en anderen deze kinderen in de leeftijd van 9-18 jaar te bezoeken om te bepalen of het kind zich alsnog wil voorbereiden op de doop.

In gevallen waar kinderen boven de negen jaar kenbaar maken niet gedoopt te willen worden, zal hun lidmaatschap na 1 januari 1981 opgeheven worden, alhoewel priesterschapsleiders contact zullen blijven onderhouden met deze kinderen en hun families.

bevolen het land binnen achtenveertig uur te verlaten.

Mischa zorgde ervoor dat hij deze achtenveertig uur gebruikte om hem te vertellen wat zendingen deden. De instructies waren eenvoudig: „Broeder Markow, u bent een ouderling in de kerk van Jezus Christus en hebt het gezag te dopen, de handen op te leggen voor het ontvangen van de heilige Geest en u zult het evangelie prediken waar u maar de gelegenheid hebt.” (*Life and History*, blz.52.)

Mischa beloofde plechtig niet naar Amerika te emigreren totdat hij kon prediken en dopen. Zijn eerste reis bracht hem van Hongarije naar de Russische havenstad Odessa aan de Zwarte Zee, en vervolgens naar Engeland. Hij sprak Servisch, Bulgaars, Hongaars en Duits - maar geen Engels. Hij ging naar Antwerpen en nam daar contact op met de Duitse kolonie. „Ze luisterden niet naar mij omdat ik er in hun ogen zo eenvoudig uitzag,” zei hij en vervolgde, „en ik bad tot de Heer mij te openbaren of er ook mensen waren in die stad die het evangelie wilden aannemen. En de Heer openbaarde me dat sommigen het evangelie zouden aannemen. En Hij openbaarde mij ook dat ik de eerste zou zijn om de zending in België te openen en ik bad weer tot de Heer of Hij mij wilde tonen waar ik hen kon vinden die het evangelie wilden aannemen.” (*Life and History*, blz.53, 54.)

De Geest leidde hem naar een park waar hij kennis maakte met een man, Karl Beckhaus geheten, die op de evangelieboodschap reageerde „met zijn ogen . . . vol tranen.” (*Life and History*, blz. 54.) De volgende dag ontmoette hij Karls gezin. De bekering was snel maar de doop werd uitgesteld. Karl en Henriette

Eselman, de vrouw waar hij mee samenwoonde, waren niet getrouwd en Mischa weigerde hen te dopen. Karl was beleefd en probeerde Mischa te laten vervolgen, wat niet lukte. Henriette werd op 17 oktober 1888 gedoopt, tegelijk met haar oudste zoon, Frederick. Twee dagen later werden drie van haar dochters gedoopt. Ongeveer twee weken later

Mischa Markow was een rustige man die brandde van stille ijver, een negentiende eeuwse zendeling in gebieden waar de kerk tot op heden niet in geslaagd is deze opnieuw te betreden.

sloot een nederige Karl zich bij hen aan, waarna Mischa hen in de echt verbond. Zijn geld was op en Mischa wist dat hij naar de Balkan moest terugkeren om te werken. Hij verzocht of er zendingen vanuit de Zwitsers-Duitse zending naar België konden worden gestuurd. Tegen de tijd dat deze aankwamen had de familie Beckhaus geïnteresseerden bijeengebracht, hetgeen tachtig nieuwe leden van de kerk opleverde. Nadat hij voldoende geld had verdiend emigreerde Mischa. Hij kwam op 17 oktober 1892 in Salt Lake City aan, waar hij een kapperszaak begon. Op 24 mei 1893 trouwde hij met Nettie Hansen, een bekeerlinge uit Noorwegen. Zij waren het vijfde echtpaar dat in de pas ingewijde tempel te Salt Lake City in de echt werden verbonden. Zij kregen twee kinderen. Mischa

liet zich naturaliseren en werd in 1899, nadat hij tot zeventig was geordend, voor het eerst officieel op zending geroepen. Europa was tegen die tijd in verschillende zendingsgebieden verdeeld, maar in zijn aanstellingsbrief stond eenvoudig „Europa”. Hij zou de komende twee jaar in verschillende gebieden werken.

Tegen mei 1899 was hij bezig tot geïnteresseerde menigten te prediken in Servië, dat thans het zuidelijk deel van Joegoslavië uitmaakt. Drie maanden later was hij door het oppergerecht van Servië verbannen naar Hongarije. In Hongarije werd hij reeds na een maand als anarchist gearresteerd en eenzaam opgesloten terwijl ambtenaren een koopman opzochten die voldoende Engels kende om zijn papieren te controleren. Hij werd in juli 1899 uit Hongarije verbannen, God lovende, want „hoe meer ik werd vervolgd, hoe sterker ik me voelde en ik was volkomen tevreden en vergoot tranen van vreugde.” (*Life and History*, blz.61, 62.)

Daarna ging hij naar Istanboel waar zijn vroegere vriend, F.F. Hintze, zendingspresident was. Na een week vertrok hij naar Roemenië en nam Argir Dimitrov, een Bulgaarse onderzoeker van de kerk, met zich mee. Nadat Mischa hem op 30 juli 1899 had gedoopt werd Argir zijn eerste collega. Twee weken later doopten ze in Boekarest nog een man. Daarna hield het succes op.

Zoals altijd ging Mischa bidden en werd op 10 december 1899 beloond met een zeer duidelijke en gedetailleerde droom, waarin hij onder grote tegenstand van anderen een gezin bezocht. „In die droom zag ik, toen ik een deur opendeed, een oudere dame aan een kleine, vierkante tafel zitten, met haar elleboog

erop geleund. Ik liep naar haar toe. Toen keek ik om en zag een jongedame. Zij deed de deur dicht, keek mij aan en glimlachte. Ik vroeg de oude dame of ze een Bijbel had en ze zei ja en vroeg de jongedame de Bijbel te brengen. De jongedame bracht de Bijbel en gaf deze aan mij. Ik deed de Bijbel open en begon het evangelie aan hen te prediken en zij wa-

Aan boord van het schip, wachtend op het vertrek, zag hij een man de loopplank opkomen het was Mischa Markow, de man die hij in zijn visioen had gezien.

ren buitengewoon blij en wij verheugden ons.”

Blijkbaar wist hij welk gezin het was — of op z'n minst waar zij woonden — want hij liep er gelijk heen en klopte aan. Alle details van zijn droom werden verwezenlijkt. Twee maanden later werden de vrouw, haar dochter en de twee anderen gedoopt.” (*Life and History*, blz.62-64.) De doop versterkte het geloof van de zendelingen. Het was februari 1900. Mischa huurde een badhuis voor de dienst en begeleidde zijn bekeerlingen erheen. „Toen wij op weg gingen, voelde ik dat ik een metgezel had maar ik kon hem niet zien. Ik keek voor mij uit en zag verderop een man, . . . op de plaats waar wij zouden dopen verdween hij . . . en de Geest des Heren fluisterde tegen mij ‚dat is de engel van God, vrees niet’. En ik voelde me sterk en verheugde me.” (*Life and History*, blz.64.)

Later doopte hij nog vijf mensen. Als de kleine gemeente vergaderde, spraken ze Roemeens, Duits, Bulgaars en Grieks. Maar met de groei kwam de publiciteit en Mischa werd weer gearresteerd, naar het districtsgerecht gebracht en vervolgens naar het hooggerecht. Toen hij helemaal alleen in het midden van de ronde rechtszaal stond met haar indrukwekkende meubilair en hoge zoldering, „stond er een persoon in de lucht boven mijn hoofd, gekleed in het wit net als de tempelkleding en dat versterkte mij en ik voelde dat de Geest des Heren op mij rustte.”

Hij begon met de eerste beginselen van het evangelie uit te leggen, de afval en de herstelling. In een tafereel dat op wonderlijke wijze Paulus' verschijning voor het sanhedrin weerspiegelde, gingen de rechters zelf twisten over de afval. Mischa werd in de gevangenis verscheidene dagen op brood en water gezet en daarna weer verbannen. (*Life and History*, blz. 66, 67.)

Hij ging naar Bulgarije, waar hij van verschillende dominees toestemming kreeg om hun gemeenten toe te spreken nadat de normale dienst was geëindigd. Hij liet zich bij de politie registreren als zendeling. Deze nam aan dat hij slechts weer een andere protestantse sekte vertegenwoordigde en lette niet op hem. Deze situatie duurde niet lang. Een protestantse dominee daagde Mischa uit, beledigde hem en vertrok na gezworen te hebben dat hij hem zou doen ophouden. Het onmiddellijke effect was overvolle vergaderingen — de dominee had in de kranten in verschillende talen advertenties geplaatst, waarin hij de mensen waarschuwde weg te blijven van de mormonen en de adressen waar deze verderfelijke vergaderingen werden gehouden

noemde. Toen Mischa de man op straat tegenkwam bedankte hij hem hartelijk voor de kosteloze publiciteit.

Andere geestelijken werden echter gearmeerd door de mormoonse populariteit en lieten Mischa arresteren op de beschuldiging dat hij stond ingeschreven als een zendeling van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen en niet als mormoon. De list werkte. Ondanks sympathiserende rechters en veel beroepen werd hij uit Bulgarije verbannen. Een droom leidde hem naar Temeyer in Hongarije, waar hij op 3 september 1900 aankwam. Mischa voelde dat hij een collega nodig had en door de Duitse zending werd hem ouderling Hyrum M. Lau uit Soda Springs (Idaho) toegewezen. Binnen enkele weken werd hen verzocht hun paspoorten en zendingsbewijzen in te leveren. Mischa wist wat dat betekende en zij werkten koortsachtig door, trachtende op wettige wijze zoveel mogelijk tijd te winnen. Zij kregen opdracht drie dagen later, op 1 april 1901, te vertrekken. Op 30 maart doopten ze — beschermd door de duisternis — twaalf mensen, ordende twee bekeerlingen om over de kleine gemeente van eenendertig leden te waken, en verlieten Hongarije voor Duitsland.

Eindelijk in een „officiël” zendingengebied werd Mischa aangesteld als gemeentepresident in München. Hij doopte nog vier mensen voordat hij naar Salt Lake City terugkeerde, waar hij op 28 augustus 1901 aankwam.

Bijna twee jaar later, op 3 augustus 1903, vertrok Mischa voor zijn tweede zending. In Liverpool droeg ouderling Francis M. Lyman, lid van de Raad der Twaalf en tevens president van het Europese zendingengebied hem op onder Hugh J. Cannon, president van het

Duitse zendingsgebied, te werken met als speciale opdracht: Rusland.

Hij vertrok meteen, bleef vijf weken in Hongarije werken, en begon toen met zijn zendingswerk in Riga, Rusland, door tot een Duitse kolonie te prediken. Toen hij zich liet inschrijven bij de politie ontdekte hij waarom het zo gelukkig was geweest dat hij naar de Duitsers was gegaan. Openlijk de autoriteit of leer van de Russische orthodoxe kerk tarten, werd gestraft met twee jaar verbanning naar Siberië; een Russisch burger in een ander geloof dopen was goed voor twaalf jaar Siberië. De Duitsers vielen echter niet onder die wetten.

Hij bleef onder de Duitse kolonisten werken, totdat — het bekende verhaal — zijn succes hun geestelijken alarmeerde en hij zich weer voor het gerecht bevond. De vriendelijke rechter legde het proces van in hoger beroep gaan uit, maar Mischa vernam van een advocaat die hij vroeg hem te vertegenwoordigen, dat niemand een mormoon wilde verdedigen. Mensen die impopulaire zaken verdedigden — in 't bijzonder ten

behoefte van een vreemdeling — verdwenen soms gewoon. Niemand wilde dat riskeren.

Precies een maand nadat hij was aangekomen reisde Mischa door naar het Turkse zendingsgebied. Op zijn verzoek werd hij te werk gesteld in een moeilijke omgeving en hij doopte nog 10 bekeerlingen voordat hij op 1 november 1905 werd ontheven.

Het eind van Mischa's verhaal had ook het eind van Paulus' verhaal kunnen zijn indien deze had kunnen terugkeren naar de vergaderplaats van de kerk in een vrij land. Mischa vestigde zich in Salt Lake City als kapper. De verslagen van zijn wijk tonen aan dat hij een trouwe, ijverige huisonderwijzer was. In 1919 werd hij geordend tot hogepriester. In 1934, drieëndertig jaar na zijn tweede, succesvolle zending, stierf hij.

Zijn laatste, rustige jaren waren passend bij het geheel van zijn zending in het leven, want zijn stoutmoedigheid was altijd voor Christus geweest, en niet voor zichzelf. □

Grootvader: Dienstbetoon en belangrijke roepingen

van Kathleen Lubeck

Ik was twaalf toen mijn grootvader overleed. Voor mij was hij het toonbeeld van een heilige - vriendelijk, zachtmoedig, enkel goedheid.

Het viel me moeilijk te geloven dat hij dood was, en het maakte me erg verdrietig. Ik had niet alleen een vriend verloren maar ik was er op de een of andere manier ook van overtuigd dat de hemel hem te vroeg had laten sterven. In mijn kinderlijk (doch enthousiast) begrip van het evangelie was ik ervan overtuigd geweest dat hij bestemd was een groot leider in de kerk te zijn voordat hij deze wereld verliet. Hij was een zeer barmhartig man, die letterlijk zijn schoenen had gegeven aan een bedelaar die aanklopte, zijn jas aan een ander die het kouder had dan hij. Ik was er zeker van dat hij te vroeg was gestorven. Hij had nog zoveel kunnen doen.

Als ik nu terugkijk, zie ik dat ik dienen gelijkstakelde met belangrijke roepingen. Zovelen van de heiligen bezitten een fundamentele goedheid, een menslievendheid die hen geschikt maakt om dis-

cipelen te zijn. Dienen is echter niet synoniem met functie. Of zij nu dienen in de openbaarheid of in verborgen hoekjes, discipelen volgen het voorbeeld van Christus. Een roeping kan ons werk voor Hem formaliseren, maar dienen is een zegen die voor ons allen beschikbaar is, of dat nu is in een officiële roeping van de kerk of in onze dagelijkse omgang met anderen.

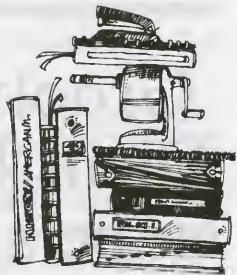
De manier om volgens de maatstaf van de Heer groot te worden, is eenvoudigweg om te dienen. Chauncey Riddle, hoofd van de „promoverende afdeling” van de Brigham Young Universiteit zei: „Waar wereldse mensen zich bekommeren om degenen met meer welstand, talent, prestige of sportpretaties, bekommeren ware dienstknechten van Christus zich om hen die minder hebben. . . Want wanneer de mindere de meerdere helpt is dat eigenlijk geen dienen maar slavernij . . . Degeen die superieur is moet zichzelf ondergeschikt maken; hij moet de dienstknecht worden van de nooddrufte.”

Hoe worden wij de dienstknechten van anderen? Door oprecht om hen te geven, door te bidden dat de reine liefde van Christus ons tot dienen zal aanzetten (zie Moroni 7:47,48), en door het initiatief te nemen om anderen tot zegen te zijn.

Mijn grootvader probeerde het leven van de Heiland na te bootsen, en dus is zijn leven niet verspild. Het heeft dan ook grote invloed op mij gehad en ik ben ervan overtuigd dat vele anderen ook door hem werden beïnvloed. Ik zal mijn kinderen vertellen van de goede dingen die in zijn leven op eenvoudige en toch krachtige wijze naar voren traden. Ieder van ons kan een discipel worden door goede voorbeelden te volgen zoals hij deed. □

KORTE PAUZE VOOR EEN ZENDING

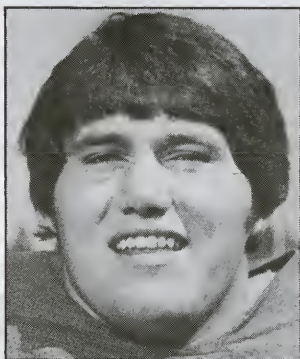
van
Rosemary Peck

In 1978 ontvingen 15.860 zendingen der laatste dagen een oproep van de profeet voor een zending. Van dat aantal hebben duizenden jonge mensen — be-
gaafde jonge mensen — hun voortgezet onderwijs, sport, muziek en talrijke andere activiteiten opzij geschoven. Sommigen vertrokken zonder achterom te kijken, in het vertrouwen dat ze na hun zending de draad weer op konden nemen waar ze deze hadden laten liggen; anderen vertrokken met gemengde gevoelens — verlangend de Heer te dienen en het evangelie te verspreiden, maar zich toch afvragend of die twee jaren van huis het eind zouden betekenen van een zeer belangrijk gedeelte van hun leven. Lance Reynolds kan dat gevoel begrip-

pen. Voetballen was reeds op jeugdige leeftijd zeer belangrijk voor hem geworden, te beginnen in het jeugdvoetbalteam. Hij speelde in het team van de Granite High School in Salt Lake City en werd toen hij 16 was gekozen voor het eerste elftal van zijn regio. Als senior werd hij gekozen voor het eerste elftal van de staat Utah en opnieuw voor het eerste elftal van het hoogste team in zijn regio.

In het jaar dat Lance voor het eerst naar de Brigham Young Universiteit ging was het voor het eerst toegestaan dat eerstejaars studenten meespeelden in het eerste elftal van de universiteit. Hij speelde lang genoeg met het elftal van de

universiteit om een oorkonde van de school te krijgen. Het tweede jaar was hij bij het beginners-elftal en het derde jaar beloofde groots voor hem te worden - hij zou de enige van het elftal zijn die op zijn oude plaats terugkwam. Het was echter tijd voor Lance om op zending te gaan, en hoewel hij dat altijd van plan was geweest, viel het hem moeilijk definitief te beslissen.

**LANCE
REYNOLDS**

„Op dat moment” herinnert hij zich, „leek op zending gaan het eind van mijn hoop op een voetbalcarrière.” Het scheen een keuze te zijn tussen voetballen en een zending. Hij koos de zending. Vijf jaar en een officieel contract later heeft Lance niet meer het gevoel dat je een keus moet maken. „Waarom niet beiden doen?” is zijn vraag. „Jonge studenten en sportmensen hoeven niets op te geven om een zending te vervullen — ze stellen het alleen twee jaar uit.” En hij kan het weten. Daar hij ervoor gezorgd had tijdens zijn zending goed in vorm te blijven door in zijn eigen tijd (vóór 6.30 uur ’s morgens) te trimmen en door op zijn gewicht te letten, kon Lance

bij zijn terugkomst met gemak zijn voetbalkleding weer aantrekken en het spel opnemen. Binnen twee weken voelde hij zich weer thuis op het veld. Het volgende jaar was hij weer in het beginteam van de BYU. Het vierde jaar ontving hij een onderscheiding van de WAC een eervolle „All-American” vermelding, en werd hij uitgenodigd om beroepsspeler te worden bij de Pittsburgh Steelers. Hij speelt nu voor de Philadelphia Eagles. Zwemmen is evenals voetballen geen zendingsactiviteit en Mark McGregor wist dat hij de twee jaar dat hij op zending was niet kon zwemmen. Als zwemmer vrije slag van de BYU-zwemploeg was Mark vastbesloten weer in de ploeg terug te komen en hij bleef in vorm door zich te houden aan de voorgeschreven oefeningen voor zendingen om in conditie te blijven, met daarnaast een speciale armoeffening voor zwemmers.

Op de middelbare school was Mark gekozen als „All-American”. In het jaar voordat hij op zending ging was hij de snelste zwemmer van de BYU en won de kampioenwedstrijden van de WAC op de 200 en 500 meter vrije slag. Tijdens zijn afwezigheid werd zijn record op de 200 meter verbroken.

Trainer Tim Powers zegt: „Het moeilijkste van afwezig zijn bij zwemmen is dat de records steeds sneller worden gebroken.” Mark kon niet terugkeren en slechts zijn oude snelheid herwinnen — hij moest het nog beter doen. En hij doet het beter, hetgeen inspirerend werkt op teamgenoten die van plan zijn op zending te gaan. Sinds zijn terugkeer heeft hij het schoolrecord voor de 200 meter vrije slag herwonnen en zijn oude record op de 500 meter gebroken (hoewel dat schoolrecord nu op naam van teamgenoot John Sorwich staat), Mark moet

nog één jaar studeren aan de BYU en hij en zijn trainer zien uit naar wat dat zal opleveren.

Een andere sportman, Ed Maisey, een teruggekeerde zendeling uit het zendingsgebied Seoel, Korea, had een tamelijk unieke ervaring hij worstelde zich een weg naar zendingdiscussies! Op een keer werd hij te werk gezet op een militaire basis. Het was de zendingen niet toegestaan in het kamp actief bekeringswerk te doen. Ze mochten het evangelie echter onderwijzen als het hun gevraagd werd. Ed werd assistent-trainer van het worstelteam, waardoor hij met veel mensen in contact kwam die later deelnamen aan de standaardgesprekken.

Terwijl hij in Seoel was werd hij voorgesteld aan Yong Jung Mo, de Olympisch kampioen. Zij werden vrienden en Ed werkte met de heer Yong en het nationale team. Hoe opwindend of dat ook geweest moet zijn, Ed beweert dat zijn meest lonende ervaring het maken van bekeerlingen was. Worstelen was slechts een ander werktuig om deuren te openen.

Na zijn zending heeft Ed veel wedstrijden gewonnen. Jammer genoeg had hij tijdens de slotwedstrijden van de National Collegiate Athletic Association last van een ontwrichte schouder. Maar volgens Ben Ohai, zijn assistent-trainer, heeft hij het toch buitengewoon goed gedaan. Gedurende de ronde waarin hij gewond werd en worstelde met de kampioen die zijn titel verdedigde, was de stand 11-14. Hij werd zesde van het land. Ed werd sportman van het jaar 1978/1979 van de BYU. Dit najaar is hij begonnen aan een promotie cursus aan de school voor tandheelkunde in Nebraska.

Zijn deze sportlui van mening dat het

vervullen van een zending een positieve invloed heeft gehad?

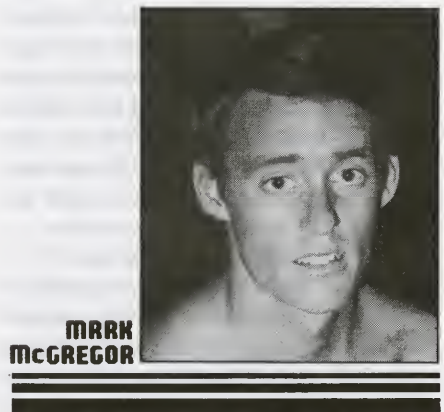
Het antwoord is unaniem Ja! Zoals Mark McGregor het stelde:

„Er is veel overeenkomst tussen het zendingsveld en het sportveld, in het bijzonder wat betreft de mentaliteit. Een positieve mentaliteit is in beide noodzakelijk. Ik heb veel geleerd over wat het vereist om in het zendingsveld deze positieve mentaliteit te verkrijgen en dat heeft een gunstige invloed gehad op mijn zwemmen.”

Lance vindt dat hij zich beter kan concentreren, meer zelfbeheersing heeft en intenser werkt. En alle drie hadden meer zelfvertrouwen toen zij terugkeerden tot de sport.

Hoewel sommige zendingen niet tot de sport terugkeren na hun thuiskomst, is dat gewoonlijk het gevolg van een veranderde interesse en niet van onbekwaamheid. Ed, Mark en Lance zijn ervan overtuigd dat elke sportman die op zending is geweest zijn vorige prestaties kan herwinnen door er zich ijverig voor in te spannen.

En zelfs als dat niet het geval was, zou

Lance zijn zending voor niets hebben willen missen. „Ik zou al mijn sportervaring willen ruilen voor de kans op zending te gaan” houdt hij vol.

Kendall Bean is concertpianist en speelt reeds vanaf zijn vierde jaar. Op school speelde hij dikwijls met het schoolorkest en trad als solist op bij het tweede piano-

**ED
MAISEY**

concert van Beethoven en de Rhapsody in Blue van Gershwin. Twee jaar achter elkaar trad hij op in het Junior Bach-festival in Noord-Californië en in 1971 speelde hij solo in de tabernakel met het Mormon Youth Symphony, als winnaar van het JM/JV-festival voor jonge kunstenaars. In 1974 speelde hij een solo-concert op de Brigham Young Universiteit, won de Wakefield-onderscheiding voor piano en trad op in de serie orgelconcerten van de Stellar Student Temple Hill.

Kendall deed het uitstekend en het is te begrijpen dat hij niet altijd even enthousiast was bij de gedachte dit alles achter te moeten laten. Toen hij in het opleidingscentrum voor zendingen was, bemerkte hij dat hij zich zorgen maakte of

de Heer hem zou toestaan na zijn zending terug te keren naar zijn muziek. Hij vroeg zich af of hij een geheel ander leven zou moeten leiden, en als dat zo was, wat zijn vrienden ervan zouden denken. Kendall had het geluk een vriendin te hebben die hem in haar brieven ten zeerste aanmoedigde en steunde. „Zij vertelde me dat het nu niet de tijd was me over dergelijke dingen zorgen te maken en dat dit in wezen alleen een middel van de tegenstander was om me af te houden van het werk dat van mij verwacht werd. Zij schreef dat als ik in deze periode van mijn leven de Heer met al mijn macht, verstand en kracht zou dienen, ik als de tijd was aangebroken om deze belangrijke beslissing te nemen, recht zou hebben op zijn hulp en medewerking.”

Uiteindelijk waren Kendall's zorgen ongegrond. De Heer wilde niet dat hij zijn muziek opgaf; integendeel, Kendall en andere zendingen met muzikale talenten konden deze gebruiken bij hun zendingswerk. Tijdens zijn zending werd het prediken van het evangelie bevorderd door onder andere het geven van openhuizen en concerten waar veel nietleden naartoe kwamen.

Kendall en zijn collega's verbaasden zich erover dat zij voor deze concerten voldoende konden oefenen in slechts een uur of twee van hun vrije tijd terwijl de anderen basketbal speelden. „Ik bemerkte dat de Heer dit talent in die twee jaar voor mij bewaarde en dat het er was als ik het nodig had. Gewoonlijk zou niemand er aan denken een concert te geven met zo weinig voorbereiding, maar als wij ons aan de Heer wijden, kunnen wij wonderbaarlijke dingen doen.”

Het jaar na zijn terugkeer speelde Kendall een solo met het Utah Symphonie

**KENDALL
BEAN**

orkest en bezette hij de tweede plaats in het pianoconcert van de Utah State Fair en in de concoursen van de staat Utah op de Utah Music Teachers Association. (De eerste plaats werd ingenomen door Mack Wilberg, ook een teruggekeerde zending.) Kendall is op dit moment dirigent van het ringkoor van de Jonge-Volwassenen in El Cerrito (Californië). Hij heeft een beurs gekregen om aan de universiteit van Texas te Austin muziek te studeren.

Soms maken studenten (of hun ouders) zich zorgen over de invloed die een zending op hun studie zal hebben. Voor sommigen lijkt het tegenstrijdig dat een kerk die zo de nadruk legt op ontwikkeling jonge mensen op zending stuurt op een leeftijd wanneer zij druk bezig zijn zich voor te bereiden op hun toekomst. Het is bemoedigend dat de statistieken aangeven dat teruggekeerde zendingen bijna altijd betere studenten zijn dan voorheen. Gerrit Gong, een leerling van Rhodes, die vóór zijn zending een uitstekende student was, vindt dat dit ook wat hemzelf betreft waar is en hij geeft daar verschillende redenen voor.

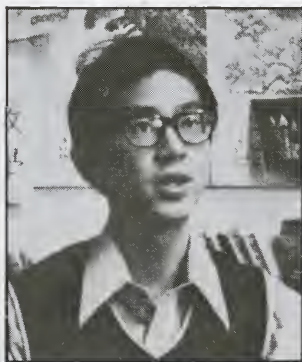
Hij vindt dat een zending een zeer directe invloed heeft op studiegewoonten, alsmede op het vermogen zich te concentreren bij academisch werk en de motivatie te studeren. Indirect, maar misschien nog belangrijker, biedt zendingswerk de gelegenheid op grote schaal ondervinding met mensen op te doen, het inzicht en begrip van de wereld om zich heen te verbreden en een groter verlangen te krijgen omtrent die wereld te leren.

Hij voegt eraan toe: „Studeren met het doel anderen tot zegen te zijn is een van de redenen waarom zoveel teruggekeerde zendingen veel meer waarde hechten aan hun studie na hun terugkeer.

Gerrit ziet geen verschil tussen een zending en verder onderwijs of een zending en kansen voor de toekomst. Hij vindt het zelfs verkeerd „studie en zendingswerk te scheiden in plaats van de geest van leren voor de eeuwigheid en de geest van zendingswerk, die in ons leven even onafscheidelijk zijn als geloof en werken te integreren.”

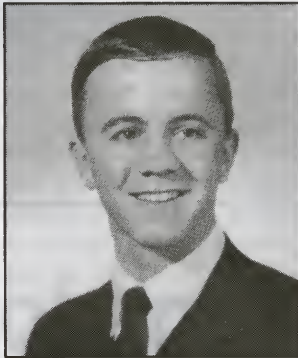
Een zending was voor hem geen hinderpaal, noch voor zijn studie, noch voor andere toekomstmogelijkheden. Hij be-

**GERRIT
GONG**

schouwt het als de eerste praktische stap om te ontdekken wat die mogelijkheden zouden kunnen zijn.

Toen James R. Heap zijn zendingsoproep aanvaardde, was hij zich sterk bewust van de jaren voortgezet onderwijs, studie medicijnen en co-assistentenschap, die in het verschieft lagen. Toch maakte hij zich niet bezorgd dat een onderbreking voor een zending een belemmering

**JAMES
R. HEAP**

voor zijn beroep zou zijn. Na zijn terugkomst haalde hij snel de „verloren” tijd weer in. Na drie voorbereidende jaren aan een college werd hij geaccepteerd als medisch student - het eerste jaar van zijn medische studie werd gebruikt voor zijn promotievereisten - en met zesentwintig jaar, dezelfde leeftijd als vele anderen die meteen door hadden kunnen studeren, werd hij dokter in de medicijnen. (Hij was toen ook lid van het gemeentepresidium van een studentengemeente.) Hij was drie jaar lang co-assistent in het Medisch Centrum van de luchtbasis Scott (Illinois) en is thans gevestigd als huisarts in Phoenix (Arizona).

Gedurende de jaren van zijn assistent-

co-assistentenschap bleef hij voor de kerk werken en had veel verantwoordelijke functies, onder andere uitvoerend secretaris, zondagsschoolleraar en lid van de hoge raad.

Dr. Heap is van mening dat zijn zending in grote mate heeft bijgedragen tot zijn succes als arts. Toen hij teruggekeerd was bemerkte hij dat hij beter en sneller kon leren. En wat nog belangrijker was, het wijden van zijn tijd en talenten aan een voltijdse zending had grotere liefde en bezorgdheid voor anderen teweeggebracht. „Intelligentie alleen is niet voldoende” beweert hij. „Intelligentie plus een liefde voor het mensdom als die van Christus, is de volmaakte combinatie voor een goede en gewaardeerde arts.” Behalve dat hij thans echtgenoot, vader van vijf kinderen en dokter is, vindt dr. Heap ook nog tijd om in zijn wijk muziekleider te zijn, organist en koordirigent, leraar gezinsverstandhoudingen en leraar van de instructie cursus ter voorbereiding op tempelbezoek. Hij heeft op de betrekkelijke jonge leeftijd van dertig jaar méér gedaan dan velen in een heel leven.

Men vraag zich misschien af, hoe speelt hij dat klaar?

Hij antwoordt: „Hoe meer ik geef, hoe meer ik gezegend word en hoe meer ik effectief kan doen. Het geluk is in mijn leven gekomen door mijn God, mijn gezin en mijn medemensen te dienen.”

Dr. Heap, Kendall, Bean en vele anderen zoals zij, hebben het beginsel ontdekt dat naar voren wordt gebracht in Matteüs 19:29:

„En een ieder, die huizen of broeders of zusters of vader of moeder of kinderen of akkers heeft prijsgegeven om mijn naam, zal vele malen meer terugontvangen en het eeuwig leven erven.” □

Huilen met een clown

van Anya C. Bateman

Op de eerste dag van mijn laatste jaar op school had ik 't gevoel te boffen toen ik ontdekte dat Alice Prins in twee van mijn klassen zat. Ik zeg boffen omdat samen met Alice in een klas zitten opwinding betekende. Niemand wist wat ze nu weer zou doen. Alice was de clown van de school, een ware komediant, die slechts door een wenkbrauw op te trekken hilariteit kon opwekken. Bijgevolg waren de leerkrachten niet zo dol op haar, maar wij, haar klasgenoten, hiel-

den van haar. „Heb je gehoord wat Alice vandaag heeft gedaan (of gezegd)?” vroegen de mensen elkaar in de hal. Niemand vroeg welke Alice. Iedereen wist precies wie er werd bedoeld.

Waarom Alice mij begon te plagen weet ik niet zeker. Misschien omdat ik verlegen was en gauw bloosde. Ze zei het ook altijd als ik bloosde en dan bloosde ik nog meer. Misschien was het omdat ik ernstiger was dan goed voor me was. „Dit is Robert,” zei ze dan, en deed na

hoe ik mijn bril terugduwde als ik mijn neus in een boek had. Misschien was het omdat ze ontdekt had dat ik een mormoon was.

Op een dag vroeg mijnheer Janssen mij een opgave op het bord uit te werken. Zonder erbij na te denken stak ik het krijtje even in mijn mond. Alice zag het direct en riep: „Robert, wat zullen de mensen wel denken van een mormoon die rookt?” Ik nam het krijtje vlug uit mijn mond en bloosde terwijl vijftientig leerlingen giechelden. Terug op mijn plaats verrastte ik Alice door op mijn beurt een grapje te maken. Ik deed een kuchje na. Alice kon dat wel waarderen. Het kon me niet echt schelen dat ze me plaagde. Ik had nooit zo in de belangstelling gestaan en het was leuk en opwindend. Alice plaagde niet gemeen, ze was nooit wreed. Ze maakte nooit grappen achter iemands rug. Geplaagd worden door Alice beschouwde ik als een compliment. Daar we in een van onze algebra-klassen naast elkaar zaten, begonnen we voor de klas af en toe met elkaar een praatje te maken. In het begin maakte Alice alleen maar grappen, ongeacht wat ik zei. Maar geleidelijk liet ze haar masker af en toe zakken en zag ik dat ze niet alleen maar een clown was. Ik betwijfelde of veel mensen dat wisten. Net toen ik dacht dat Alice en ik tamelijke goede vrienden konden worden, deed ik echter iets dat onze vriendschap bijna ruïneerde.

Mijnheer Doornbos had ons onverwachts een schriftelijke overhoring van Spaanse woorden gegeven. Het had zelfs mij verrast. Gewoonlijk was ik erop verdacht, maar deze keer had hij me gefopt. Ik had de woordenlijst maar één keer doorgenomen en in plaats daarvan de vorige avond aan mijn fysica gewerkt.

Nadat ik het werk had gemaakt, wist ik dat het een fiasco was. Ik had minstens veertien woorden niet. Tot overmaat van ramp liet mijnheer Doornbos ons het werk in de klas corrigeren. Hij haalde de blaadjes op en deelde ze willekeurig weer uit. Ik vroeg me opgelaten af wie het mijne had gekregen en mij een echte stommerd zou vinden.

De volgende dag, nadat hij de cijfers had genoteerd, deelde mijnheer Doornbos de blaadjes weer uit. „Gefeliciteerd, Robert. Je bent de enige die alles goed had,” zei hij toen hij mijn werk teruggaf.

„Dat kan niet.”

„Toch is het zo.”

„Nee, ik. . .” Ik keek naar mijn blaadje. Mijn naam stond er duidelijk op en in de hoek stond ook een dikke, onderstreepte 10. Ik snakte naar adem. Alle open plekken waren zorgvuldig ingevuld. Iemand had voor mij bedrog gepleegd. Maar waarom? Ik keek het lokaal rond en zag de leerlingen die bij Alice zaten naar me kijken en giechelen. Alice hield haar hoofd voorover maar grinnikte breeduit. Ik begreep dat ze er op de een of andere manier in geslaagd was mijn blaadje in handen te krijgen en het gecorrigeerd had. Ze had me een poets gebakken door de goede antwoorden in te vullen. Hoe moet dat nu? vroeg ik me af. Alice, waarom moest je dat nou doen? dacht ik en voelde me ongelukkig. Ik keek weer naar mijn blaadje. Ik kon geen 10 accepteren, maar de cijfers waren door mijnheer Doornbos al genoteerd. Evenmin kon ik Alice verraden. Toen we samen de klas uitliepen zei mijn vriend Rolf „Zeg, ik dacht dat je zei dat het een fiasco was.” Ik had het blaadje nog in mijn hand, mijn vingers op de 10. „Dit is een van Alice’s grappen,” zei ik. „Ach, welnee.” Rolf begon te lachen.

„Wat kan ik doen? Wat zou jij doen?”
„Weet ik niet. Gewoon vergeten, denk ik.”

„Rolf, ik kan geen 10 accepteren. Ik heb je gezegd dat het een flop was.”

„Verander dan het cijfer als mijnheer Doornbos niet kijkt.”

„Onmogelijk.”

„Nou, vergeet het dan. Als je Alice in moeilijkheden brengt krijg je de hele school tegen je.”

„Maar de meeste mensen weten wat jij en ik vertegenwoordigen. Ze weten wie er allemaal heiligen der laatste dagen zijn. Zelfs al zou het me voor mijzelf niet kunnen schelen oneerlijk te zijn, maar dat doet het toch wel, kan ik toch niet bedriegen, want de kerk wordt er op aangevallen.”

„Als iedereen op school een hekel aan je heeft, helpt dat de kerk ook niet.”

„Nee.”

„Vergeet het dus.”

„Misschien heb je gelijk.” Ik dacht, natuurlijk heeft Rolf gelijk. Ik wil geen moeilijkheden veroorzaken. Ik ga er gewoon niet meer aan denken. Maar aan het eind van de dag, onder algebra, was ik het nog steeds niet vergeten. Ik wist dat ik er met Alice over moest praten.

„Je hebt een 10 voor het Spaanse proefwerk gekregen, hè?” zei Alice grinnkend. Haar donkere ogen twinkelden ondeugend. Als ze geen malle gezichten trok, was Alice een knap meisje.

„Ja,” zei ik. „Ongelooflijk, niet, daar ik helemaal niet gestudeerd had.” Ze voelde mijn ellende.

„Het klinkt niet erg opgewekt voor iemand die een 10 kreeg voor een proefwerk dat hij niet had geleerd.”

„Dat ben ik ook niet,” zei ik. „Alice, wat heb je 't me moeilijk gemaakt. Ik heb

erover nagedacht en ik kan die 10 niet accepteren. Wat moet ik nu doen?”

„O hemel! Ik had kunnen weten dat jij er zo over zou denken. Je bent zo'n vervelende knul, Robert, zo voorspelbaar.” Ze probeerde het weg te lachen. „Nou ja, ga je gang en vertel mijnheer Doornbos wat er gebeurd is, het kan me niet schelen.”

„Wat moet ik nu doen? . . .
Alice, waarom moest je dat
nou doen?”

„Ik wil niet dat je last krijgt.”

„Ik zei dat het me niet kan schelen. Doe wat je denkt dat je moet doen.” Ik wist dat het haar wél kon schelen. Met haar praten had de situatie niet gemakkelijker gemaakt. Toen, midden in een algebra-som, bedacht ik mij dat mijnheer Doornbos niet kon weten dat Alice mijn proefwerk had gecorrigeerd tenzij ik het hem zou vertellen. Ik zou gewoon kunnen zeggen dat iemand mijn antwoorden had veranderd en dat ik een 5 had verdiend en geen 10. Hij zou me niet vragen wie het proefwerk had nagekeken, want hij zou niet denken dat ik het wist. Hoe zou ik het kunnen weten? Zelfs als hij Alice zou verdenken, had hij geen bewijs. En als hij me zou vragen of ik wist wie het had gedaan, zou ik hem zeggen dat ik niemand in moeilijkheden wilde brengen. Na algebra glimlachte ik naar Alice en raakte even haar arm aan.

„Maak je geen zorgen,” zei ik.

Na schooltijd ging ik rechtstreeks naar het lokaal Spaans en vertelde mijnheer

Doornbos wat er gebeurd was. Hij scheen boos maar vroeg me niet of ik wist wie het gedaan had. Ik stond erbij en keek toe terwijl hij de 10 doorstreepte en er een 5 van maakte.

„Ik zal het de volgende keer waarschijnlijk beter doen,” zei ik schaapachtig.

„Ja,” zei hij.

Ik dacht dat de zaak hiermee was afgedaan, maar dat was niet zo. De volgende dag wist ik door de manier waarop Doornbos opstond dat hij erg kwaad was. Ik hield mijn adem in.

„Eergisteren heeft iemand het proefwerk van Robert Karels gecorrigeerd,” zei mijnheer Doornbos langzaam. „Die persoon heeft een aantal goede antwoorden ingevuld en Robert een cijfer gegeven dat hij niet verdiende. Ik wil weten wie dat was.” Ik moet bleek weggetrokken zijn. Ik durfde niet naar Alice te kijken, voor 't geval ik haar zou verraden. „Laat mij dit er nog aan toevoegen,” zei mijnheer Doornbos, „indien die persoon zich niet bekendmaakt, zal de hele klas gestraft worden. Hoe weet ik nog niet, maar ik zal wel iets bedenken. Welnu, wie was het?”

Ik hield mijn hoofd vast en kreunde inwendig. Waarom moest dit gebeuren? De spanning steeg naarmate de stilte voortduurde. Ik voelde mij beklemd. Toen verbaasde ik mezelf. Ik zei: „Ik wilde niemand moeilijkheden bezorgen.”

„Zwijg, Robert,” zei mijnheer Doornbos streng. „Nogmaals, wie was het?” vroeg hij op dramatische toon.

„Ik heb gezegd dat ik niemand in moeilijkheden wilde brengen,” herhaalde ik, wederom tot verbazing van mezelf en van mijnheer Doornbos, die zijn mond nog open had en me aanstaarde.

Voordat hij de kans had mij te berispen,

zei een heldere stem: „Ik heb het werk gecorrigeerd.”

„Wie zei dat?” Mijnheer Doornbos keek de klas rond

„Ik. Ik heb het gedaan,” antwoordde Alice dapper. „Het was een grap.”

Mijnheer Doornbos, die Alice nooit had gemogen, knikte. De boosheid vlamde op in zijn ogen. „Ik had 't kunnen weten. Ja, dat had ik kunnen weten. Ik heb er nu genoeg van, jongedame. Dit soort dingen zal niet meer gebeuren.” Hij sprak erg hard. „Jullie zijn nu vierdejaars en ik ben doodziek van dit soort grappen. Het is zeer onvolwassen. Volgend jaar moeten jullie de wereld in en jullie gedragen je nog als kinderen. Alice, jou spreek ik na de klas nog wel. Ik zal maatregelen moeten nemen. Ik heb schoon genoeg van die onzin en ik zal er een eind aan maken. Is dat duidelijk?”

„Ja, mijnheer.”

De verdere dag voelde ik me ellendig. Ik had naar Rolf moeten luisteren dacht ik. Het was zo'n kleinigheid, zo'n stomme overhoring. Moest daar nu zoveel drukte over gemaakt worden? Waarom had ik mijn mond niet gehouden?

Ik wist niet wat ik tegen Alice moest zeggen toen ik later in de algebraklas naast haar zat en ze wilde me niet aankijken. Ze hield haar hoofd gebogen en haar haar viel voor haar gezicht.

„Alice,” fluisterde ik, „het spijt me zo. Ik wist niet dat hij 't zo opvatten. Ik vind het verschrikkelijk. Wat heeft hij na de klas tegen je gezegd?”

„O, hij zei dat het invloed zou hebben op mijn cijfer voor gedrag op het halfjaarlijks rapport. Hij was nijdig.”

„Je weet dat ik dit niet gewild heb.”

„Ja, dat weet ik. Ach, wat geeft het, maak je geen zorgen.” Maar ik maakte me wel zorgen want mijn verstandhou-

ding met Alice veranderde. Hoewel ze nog grappen maakte met anderen, plaagde ze mij niet meer, en hoewel we nog met elkaar spraken, bleef ze op een afstand. Toen dacht ik dat het was omdat Alice boos op me was, maar nu beseft ik dat zij zich waarschijnlijk opgelaten voelde. Het speet me dat er een muur tussen ons was. Ik hoopte echter dat we voor het eind van het schooljaar weer vrienden zouden zijn.

Maar voor het eind van het jaar kwam Alice's broer om bij een auto-ongeluk. Dergelijk nieuws verspreidt zich snel. De gehele week bleef de plaats naast mij in de algebraklas leeg. Ik leefde erg met Alice mee. Ik wilde haar schrijven, maar wist niet wat ik moest zeggen. Misschien

„Weet je, jij bent een van de weinige mensen die me behandeld heeft als iemand die meer is dan alleen maar grappig. Het is moeilijk altijd maar grappig te zijn.”

wil ze niets van mij horen, dacht ik. De volgende maandag, toen Alice nog steeds niet op school was, besloot ik haar toch een kaart te sturen. Ik ging na schooltijd naar een winkel en zocht een geschikte rouwkaart. Eindelijk vond ik degene die mij het meeste aanstond en nam hem mee naar huis. Ik had hem al haast dichtgeplakt, toen ik de kaart er weer uithaalde en er enkele woorden op schreef die haar misschien zouden troosten. Ik wist dat Alice veel van Peter

hield. Ze had weleens over hem gesproken. Op een keer had ze gezegd: „Peter is niet zoals ik. Hij speelt niet de clown. Hij heeft een droge humor, net als jij.” Wanneer ze over Peter sprak, voelde ik dat ze trots op hem was.

Ik besloot de kaart die avond te posten voordat ik van gedachten zou veranderen. Het minste wat ik kon doen was haar mijn medeleven betuigen en haar een klein beetje troosten. Ook al was onze vriendschap veranderd, zou het haar misschien kunnen helpen.

Die vrijdag was Alice weer op haar plaats naast mij in de algebraklas. „Hoe gaat het?” vroeg ik zachtjes toen ik haar arm aanraakte. Ze zag er moe en mager uit.

„Gaat wel. Bedankt voor je kaart.” Even later, toen enkele vriendinnen van haar binnenkwamen, riep zij ze en zei iets grappigs. Ze lachten opgelucht nu ze zagen dat Alice weer de oude was. Ze keek op haar tafeltje en toen weer naar mij. „Zou ik na school even met je kunnen praten?”

„Natuurlijk,” antwoordde ik, me afvragend waarover ze wilde praten.

„Ik zie je wel bij de eik.”

„Oké.”

Ze was er nadat de bel had geklonken en zwijgend wandelden we een stukje. „Zullen we even in het gras gaan zitten?” vroeg Alice.

„Prima.”

Ze sprak niet maar boog haar hoofd. Ik kon haar gezicht niet zien, maar toen viel er een traan op het gras. Ik gaf haar mijn zakdoek. „Laten we gaan, ik wil niet dat iemand me ziet. Ik was niet van plan te gaan huilen.”

We liepen om de school heen totdat we een plek hadden gevonden die meer verlaten was. Ze hilde niet meer en pakte

mijn hand. „Weet je, jij bent een van de weinige mensen die me behandeld heeft als iemand die meer is dan alleen maar grappig. Het is moeilijk altijd maar grappig te zijn. Er gaat veel druk vanuit.” Ze begon te lachen. „Dat klinkt grappig, vind je niet?”

„Ik geloof dat ik je begrijp,” zei ik.

„Net als nu. Ik voel me helemaal niet grappig, maar niemand weet hoe hij moet reageren op een Alice die niet grappig is, en dus voel ik dat ik grappig moet zijn en moet plagen.” Haar lippen begonnen te trillen.

„Huil maar goed uit, Alice, als je daar behoefte aan hebt,” zei ik.

Toen hield ze en ik sloeg mijn arm om haar schouders heen en voelde me hulpeloos terwijl haar rug bij elke snik schokte. Ik zei aldoo: „Het spijt me zo.”

„Ik voel me zo zot,” zei ze.

„Dat hoeft helemaal niet,” zei ik.

Eindelijk kreeg ze zichzelf weer onder controle en beet op haar onderlip. „Ik zal nu niet meer huilen.” Ze slikte en probeerde te glimlachen. „Je vraagt je zeker af waarom ik om deze kleine vergadering vroeg,” grapte ze. Toen was ze weer ernstig. „Het houdt verband met iets dat je op je kaart schreef, Robert. Ik heb het onthouden. Je schreef: „Ik geloof heel sterk dat Peter nog leeft.” Ze beet weer op haar lip. „Daar moet ik meer

over weten.” Ze fluisterde met horten en stoten. „Mijn familie is nooit erg godsdienstig geweest en ik moet weten waar hij nu is.” Haar emoties werden haar te machtig en ze zweeg een ogenblik. „Als jij het gelooft, kan ik het ook geloven.” Ze probeerde te lachen. „Want jij bent de eerlijkste mens die ik ooit ben tegengekomen!” Ze wachtte weer even en was ernstig. „En ik weet dat ik je kan vertrouwen, Robert.”

„Als jij gelooft, kan ik het ook geloven. . . Want jij bent de eerlijkste mens die ik ooit ben tegengekomen.”

Zachtjes maar met klem zei ik: „Daar ben ik blij om, want wat ik schreef is waar.” Deze keer dreigde mijn emoties mij de baas te worden. „Ik zou je graag meer willen vertellen, Alice.” Nu voelde ik de tranen in mijn ogen komen en was ik degeen die zich dwaas voelde. „Mag ik mijn zakdoek even van je lenen?” zei ik zo stoer als mogelijk was. „Ik denk dat ik hem nodig zal hebben voordat dit samenzijn is afgelopen.” □

